

KÜRD DİPLOMAT

www.diplomat-kurdi.com

No 40 (188) 15 - 21 Oktyabr Cotmeh sal 2012
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasi

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

H.Əliyev

Qiyməti:
Həjaye: 40 qəpik

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kurdün dərgahına daim baş əyər.

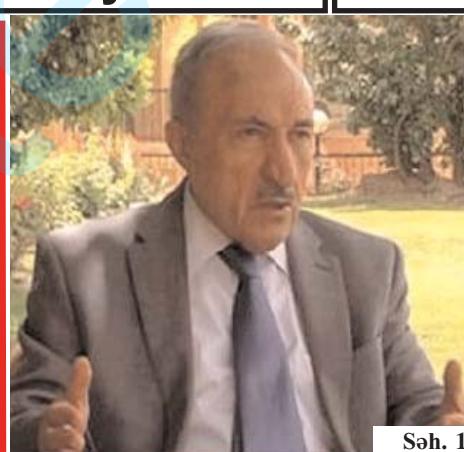
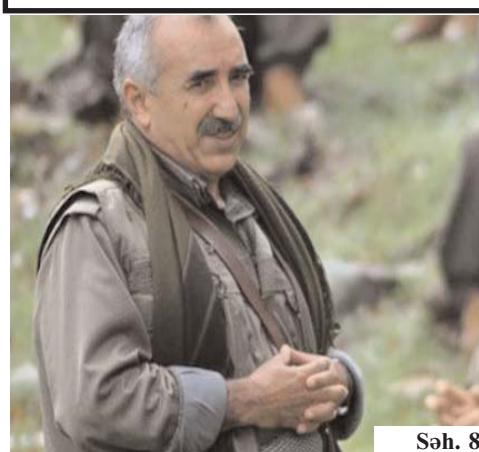
Səbahəddin Eloğlu

İlham Əliyev: "Ermənilər çalışırlar
dünya birliyini çasdırınlar"

Mafê gelê Kurd heye
çarenûsa xwe diyar bike

Preskonfrensa serokwezîre Kurdistanê

Tirkiyê naxwaze Kurdên
Sûriyê mafêni xwe bistînin

Kürt derneğinde
örnek çalışma

Махмуд Осман: Курдистан
должен знать об иракских
сделках по покупке оружия

Demirtas: Kurdistan Vardır!

MEB, Kürtçe Ders Kitaplarını hazırladı

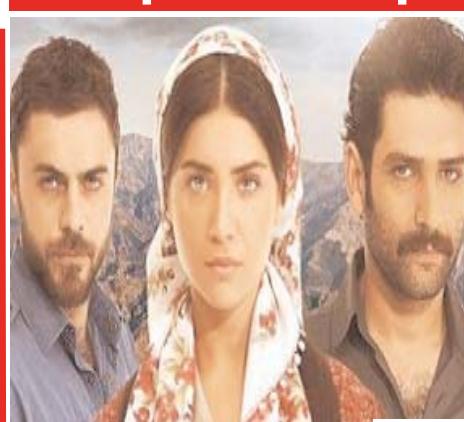
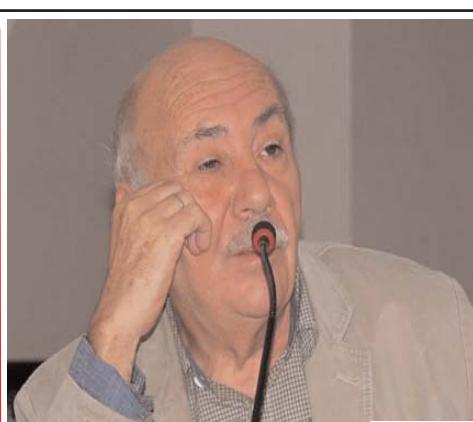
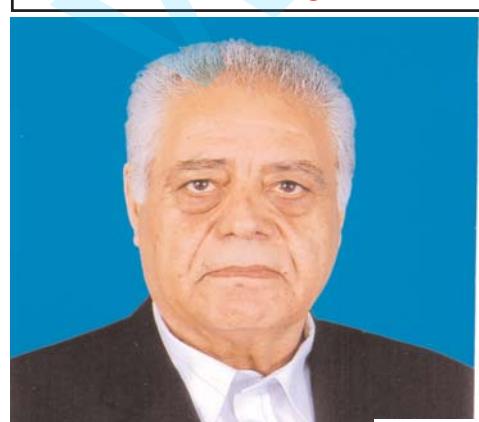
Сколько историй у Курдистана?

1905-06-ci illərdə erməni-müsəlman
davasında Kurd xalqının rolü

Ближний Восток на грани войны,
в которой победят курды

История курдистанских Флагов

2-ой Всемирный курдский
конгресс стартовал в Эрбилье

HƏM DƏ KOR OLUR

Devlet savaşı gizliyor

Kirmizigul rəzefilmek
bi kurdî çêdi ke

BDP şewitandina
dibistanan qebûl nake

İlham Əliyev: "Ermənilər çalışırlar dünya birliyini çasdırınsınlar"

"Xalqların öz müqəddərətini təyin etmə prinsipləri ölkələrin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir".

Azərbaycan beynəlxalq arenada böyük uğurlar əldə edib. ANS PRESS-in məlumatına görə, bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2012-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında bildirib. Onun sözlərinə görə, ölkəmiz BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclaslarında fəal iştirak edir, prinsipial mövqə nümayiş etdirir: "Keçən ilin oktyabr ayında, - artıq bir il keçir, - biz Təhlükəsizlik Şurasına üzv olduğda, mən o vaxt xalqa müraciətimdə demişdim ki, biz bu qurumda ədaləti və

beynəlxalq hüququ müdafiə edəcəyik və bu sözə həmişə olduğu kimi, əməl edirik. Bizim mövqeyimiz böyük rəğbətlə və böyük hörmətlə qarşılanır. Çünkü bir daha demək istəyirəm ki, biz ədaləti və beynəlxalq hüququ müdafiə edirik. Eyni zamanda, seçkilər

zamanı bize göstərilən dəstək artıq özünü digər formatlarda bürüzə verir. Bildiyiniz kimi, Azərbaycanın namizədliyini 155 ölkə dəstəkləyib. Bu yaxınlarda Qoşulmama Hərəkatının zirvə görüşündə 120 ölkə Ermenistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin yalnız ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipi əsasında həll olunması açıq şəkildə vurgulanmışdır. Bu da ermənilərin növbəti məğlubiyyəti, bizim növbəti uğuru muzdur. Yəni, dünya birliyinin

şəsinin yalnız və yalnız ölkələrin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasına dair qətnamə qəbul edib. Bu, bizim növbəti böyük diplomatik uğurumuz, Ermənistandan növbəti məğlubiyyətidir. Çünkü 120 ölkə dünya ictimaiyyətinin əksəriyyətini təşkil edir. Dönyada 200-dən bir qədər çox ölkə var. Bunlardan 120-si ərazi bütövlümüzü dəstəkləyir, münaqişənin həllini yalnız bu prinsiplər əsasında görür". "Əgər biz NATO-nun Çikaqo sammitinin qərarlarını, bəyannamələrini nəzərə alsaq, - təbii ki, NATO-ya üzv olan ölkələr Qoşulmama Hərəkatının üzvü ola bilməz, - orada da Ermənistən-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin yalnız ölkələrin ərazi bütövlüyü prinsipi əsasında həll olunması açıq şəkildə vurgulanmışdır. Bu da ermənilərin növbəti məğlubiyyəti, bizim növbəti uğuru muzdur. Yəni, dünya birliyinin

dördə üç hissəsi məsələnin həllini yalnız bütövlüyü prinsipi əsasında görür. Əlbəttə, bu, çox ədalətli mövqedir və məsələnin həlli üçün başqa mövqə, başqa variant ola bilməz", - dövlət başçısı deyib. Prezident İlham Əliyev rəsmi İrəvanın tez-tez istinad etdiyi prinsipi də xatırladıb: "O ki qaldı xalqların müqəddərətini təyin etmə prinsiplərinə, ermənilər çalışırlar dünya birliyini çasdırınsınlar, artıq dediyim qərarlar və bəyannamələr bütün bu yalan təbliğatını altıştı edir.

Xalqların öz müqəddərətini təyin etmə prinsipləri ölkələrin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməlidir. Helsinki Yekun Aktının sənədlərində məsələ məhz belə qoyulub. Ona görə, bütün bu növbəti diplomatik uğurlar, siyasi qələbələr, Ermənistən üzrə mütləq qələbəmiz bizi daha da ruhlandır və məsələnin həllinə yaxınlaşdırır".

İlham Əliyev ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə müşavirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

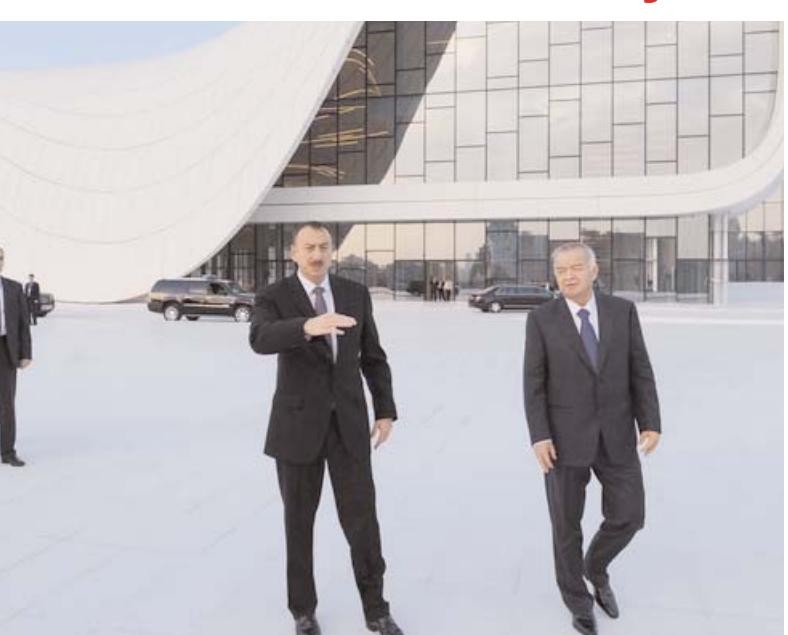

Prezident İlham Əliyev ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə müşaviri Erik Rubinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini

qəbul etmişdir. Görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Amerika Birleşmiş Ştatları arasında ikitərəfli münasibətlərin müx-

təlif sahələrdə inkişafından məmənnunluq ifadə edildi, iqtisadi sahədə əlaqələrimizin daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanların olduğu vurğulandı. Görüşdə, həmçinin ölkələrimiz arasında enerji sahəsində yüksək səviyyəli əməkdaşlığın önəmi qeyd olundu, Ermənistən-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması ilə bağlı danışçıların hazırkı vəziviyəti və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan və Özbəkistan prezidentləri Dövlət Bayraqı Meydanında və Heydər Əliyev Mərkəzində olmuşlar

Prezident İlham Əliyev və ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Özbəkistan Respublikasının Prezidenti İslam Kərimov Dövlət Bayraqı Meydanında olmuşlar.

Sonra dövlət başçıları Heydər Əliyev Mərkəzinə gəlmişlər. Prezident İlham Əliyev dünya memarlığının nadir incilərindən sayılan Heydər Əliyev Mərkəzi barədə Özbəkistan dövlətinin başçısına məlumat verdi. Qeyd edildi ki, 2007-ci ildə bünövrəsi qoyulan Mərkəz bu il mayın 10-da – ulu öndər Heydər Əliyevin doğum günündə açılmışdır. Mərkəz 16 hektar ərazidə yerləşir. Burada əsaslı abadlıq və yaşıllaşdırma işləri aparılmışdır. Bu mədəniyyət ocağı dünya şöhrəti memar Zaha Hadidin layihəsi əsasında tikilmişdir. Beynəlxalq

səviyyədə nadir memarlıq nümunələrindən biri olan, müasirliyi özündə dolğun ehtiva edən və cəxfunksiyalılığı ilə seçilən bu Mərkəz artıq dünya memarlığı siyahısına daxil edilmişdir. Özbəkistan Prezidenti İsləm Kərimovun diqqətine çatdırıldı ki, ulu öndərin tükənməz irsinin təbliği baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edən Heydər Əliyev Mərkəzində rəsmi qəbullar, müxtəlif beynəlxalq səviyyəli konfranslar, iclaslar, mədəniyyət və digər tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Qeyd edildi ki, Mərkəzin açılışından sonra burada bir neçə yüksək səviyyəli, o cümlədən beynəlxalq tədbir keçirilmişdir.

Ali qonaq Heydər Əliyev Mərkəzində zəngin təəssüratla ayrıldı.

YAP idarə Heyətinin iclası keçirilib

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) idarə Heyətinin növbəti iclası keçirilib. YAP-in mətbuat xidmetindən APA-ya verilən məlumataya görə, iclasın gündəliyinə Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 20 illik yubileyi və Asiya Siyasi Partiyalarının Beynəlxalq Konfransının (İCAPP) Bakı şəhərində keçiriləcək VII Baş Assambleyə hazırlıqla əlaqədar görüləcək tədbirlər haqqında məsələlər daxil edilib.

YAP-in sədr müavini - icra katibi Əli Əhmədov gündəlikdə duran məsələlərlə bağlı məlumat verib, partiyanın 20-ci ildönümü münasibətilə tədbirlər planına uyğun olaraq rayon (şəhər) təşkilatlarında silsilə tədbirlərin keçirildiyini, partyanın

İCAPP-in VII Baş Assambleyənin Bakıda keçiriləcək iclasının yüksək səviyyədə təşkili məsələlərinə həsr olunub. Belə mötəbər forumun Azərbaycanda keçirilməsi YAP-in beynəlxalq

nüfuzunun göstəricisi kimi dəyərləndirilib. Qeyd olunub ki, bu cür yüksək etimad YAP-in İCAPP Daimi Komitəsinin üzvü kimi səmərəli fəaliyyətinin nəticəsidir. İdarə Heyəti gündəlikdə duran hər iki məsələ ilə bağlı müvafiq qərarlar qəbul edib. Daha sonra cari məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, təklif və tövsiyələr dinlənilib.

YAP icra katibinin müavini Mübariz Qurbanlı APA-ya açıqlamasında toplantıda Güllər Əhmədova ilə bağlı müzakirələrin aparılmadığını bildirib. "Güllər Əhmədova sırası üzv olduğu üçün onunla bağlı müzakirə olmadı. Onuna bağlı ilk təşkilat - rayon təşkilatı müzakirə apararaq, qərar verecek", - deyə M. Qurbanlı qeyd edib.

"Azərbaycan ilə Rusiyarı tarixən bir-birinə bağlayan təllər çoxdur - mədəni əlaqələrdən, ortaq bayramlardan, adət və ənənələrdən başlamış, sadə, səmimi insani münasibətlərə qədər. Mənim fikrimcə, insanlar arasında bu cür canlı əlaqələr, səmimi münasibətlər hər şeydən üstündür. Azərbaycan həmişə müxtəlif dinlərin, müxtəlif milletlərin və mədəniyyətlərin nümayəndələrinin sülh və həmrəylik şəraitində yaşadığı ölkə olub. Bizim üçün tolerantlıq nailiyyət deyil, bu, həyat tərzidir, normadır". ANS PRESS-in məlumatına görə, bunu Rusyanın Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (RAGT) illik forumunda RAGT-in sədri, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA Beynəlxalq ekologiya kampaniyasının təsisçisi Leyla Əliyeva deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan həmişə açıq və sühħsevər ölkə olub: "Az adam bunu bilir ki, Azərbaycanda qadınlara hələ 1918-ci ildə, müsəlman Şərqində Azərbaycanda ilk demokratik Parlament Respublikası elan ediləndə

Suriyada həlak olanların sayı 33 minə keçib

Suriyada hökumət qoşunları ile üsyancılar arasında döyuşlər başlananından 33 mindən artıq insan həlak olub. APA-nın məlumatına görə, «Syrian Observatory for Human Rights» insan haqlarını müdafiə təşki-

latinin hesabatında belə deyilir.

«Suriyada ötən ilin martından ən azı 33 min 82 nəfər öldürülüb. Onların çoxu məluki

şəxslərdir», deyə hesabatda bildirilir. Suriyalı hüquq müdafiəçilərinin sözlerinə görə həlak olanlardan 23 min 630 nəfəri məlki şəxslər, 8 min 211 nəfəri hərbiçilər, 1 min 241 nəfəri isə silahlılardır.

Məlumatə əsasən, təxminən min nəfər son 5 gün ərzində öldürülüb.

Ermənistanda rüşvət vermənin yeni üsulu icad olundu Ermənilər özləri özlərinin təəccübləndirməkdə davam edirlər

Ermənistanda yeni və dəha etibarlı rüşvətvermə mexanizmi tapılaraq işə salınıb. Ermənistanda nəşr olunan "Aykakan Jamanak" qəzetinin müxbirləri apardıqları araşdırmanın nəticələrini dərc ediblər. Onlar apardıqları müşahidələrin və adlarının açıqlanmasını istəyən qumarxana sahiblərinin, bəzi rüşvət verən adamların fikirlərinə əsasən bildiriblər ki, artıq Ermənistanda rüşvət qumarxanalar vasitəsilə verilir.

min dollar rüşvət verməlidir, onda rüşvət verən əvvəlcədən razılışdırılmış qumarxanaya gedir və orada qumar oynayaraq nə az, nə çox düz 10 min dollar uduzur.

Sonra rüşvət alanın özü və yaxud etibarlı adamı həmin qumarxanaya gələrək 9 min dolları alıb aparır. Qumarxana isə 1000 dolları göstərdiyi xidmətlər üçün özüne saxlayır. Qeyd olunur ki, İrəvan və digər şəhərlərdə fəaliyyət göstərən qumarxanaların hamısı birbaşa və dolayı ilə oliqarx-memurlara məxsusdur.

Oktyabrın 16-də Azərbaycan paytaxtında İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının 12-ci sammiti keçiriləcək.

Türkiyənin baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğan İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Bakıda keçiriləcək 12-ci sammitində iştirak edəcək. ANS PRESS-in "Anadolu" agentliyinə istinadən verdiyi məlumatə görə, zirvə toplantısı oktyabrın 16-da keçiriləcək. Onunla yanaşı, Pakistan prezidenti Asif Əli Zərdar də İOT-in sammitinə qatılacaq.

İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının yaydığı məlumatə görə, sammitdən bir gün əvvəl quru-

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Bakıya Əhməd Davudoğlu ilə gələcək

ma daxil olan ölkələrin Nazirlər Şurası toplaşacaq. İclasda Türkiyənin xarici işlər naziri Əhməd Davudoğlu sədrlik edəcək. Nəqliyyat, ticarət, enerji, ekologiya və kənd təsərrüfatı sahələrində 2011-2012-ci illərdə əldə edilən nəticələrin müzakirə ediləcəyi toplantıda 2012-2013-cü illərdə görülecek işlərlə bağlı fikir mübadiləsi de aparılacaq.

Ramin Mehmanpərəst İranın PKK-ya dəstək verməsi barədə iddiaları rədd edib

Ankara Tehrana Rusiya vasitəsilə xəbərdarlıq edib: "Türkiyə Suriya və İranın PKK-ya dəstək verdiyini deyərək buna son verilməsinə istəyib. Əks təqdirdə İran hakimiyyətindən narazı olan kütlənin

İran Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ramin Mehmanpərəst ölkəsinin PKK terror təşkilatına dəstək verməsi ilə bağlı irəli sürülmüş iddiaları rədd edib. APA-nın İran mətbuatına istinadən məlumatına görə, R. Mehmanpərəst bildirib ki, Türkiyə rəsmiləri PKK-nın başqa ölkələr tərefindən dəstəkləndiyini və İran tərefindən əsla dəstəklənmədiyi çox yaxşı bilirlər.

O, son günlərdə Türkiyə və Suriya arasında yaşanan gərginliyə də toxunaraq, hər iki ölkəni soyuqqanlı olmağa çağırıb: "Türkiyə və Suriya tezliklə gərginliyə son qoymalıdır. Bölgədə iki ölkə arasında qarşıdurmanın baş verməsinə icazə ver-

ilməməlidir". R. Mehmanpərəst deyib ki, Suriya problemi yalnız sülh yolu ilə həll edilməlidir: "Əks təqdirdə xarici qüvvələrin bu problemi həll etmək adı altında Suriyanın daxili işlərinə qarışması böhranın daha da dərinləşməsinə səbəb olacaq. Bu məsələdə Suriya xalqının özü qərar verəcək, xalqa heç bir həll yolu sırına bilmez". O, Qərb ölkələrinin İrana qarşı birtərəflı sanksiyalarına da toxunaraq, ABŞ-in 33 ildir ölkəsinə qarşı sanksiya tətbiq etdiyini, ancaq heç bir nəticə əldə edə bilmədiyini söyləyib: "Bütün təzyiq və təhdidlərə baxmayaraq,

və cəsarəti yoxdur. Qeyd edək ki, ABŞ-in xəbər saytlarından biri olan WorldNetDaily (WND) Türkiyənin İrana xəbərdarlıq etdiyini yazıb. Xəbərdə bildirilir ki, rəsmi

yanında yer alacağını bildirib". Məlumatda qeyd olunur ki, Türkiyə Suriya və İranı PKK-nı silahla təmin etmək və terrorçu hərəkətlərinə yardımçı olmaqdə günahlandırır.

dəyərlidir, çünkü heç bir başqa amil xalqları mədəni müxtəliflik amili qədər yaxınlaşdırır, dostluğu onun qədər möhkəmlətmir. Ümid edirəm ki, RAGT bu dostluğa öz töhfəsini verə biləcək və Azərbaycanı Rusiyada ləyaqətlə təmsil edəcək, gənclərin Rusiya cəmiyyətinə integrasiyasına, onların Azərbay-

canın zəngin mədəniyyətini, qədim tarixini və bənzərsiz incəsənətini təmsil etməsinə kömək göstərəcək". "Bu gün Rusiyada altı minə yaxın Azərbaycan vətəndaşı təhsil alır. Rusyanın bir sıra ali məktəblərində Azərbaycan gənclik qrupları yaradılmışdır və bizim gənclər mütəmədi olaraq müxtəlif müsabiqələr, sərgilər,

Leyla Əliyeva: "Inanıraq ki, münaqişə tezliklə ədalətli həllini tapacaq"

"Mən özüm də hər dəfə Bakıya gələndə onun necə sürətlə dəyişməsinə və gözəlləşməsinə heyrətlənirəm"

səsvermə hüquq verilmişdi. Müsəlman qızlar üçün ilk məktəb də Azərbaycanda tikilmiş, Şərqi opera da Azərbaycanda yaradılıb. Böyük rus mədəniyyətinə, rus ədəbiyyatına və incəsənətinə bizim ölkədə həmişə hörmət və məhəbbət bəslənib. Azərbaycan bu gün də postsovət məkanında yegane dövlətdir ki, onun məktəblərində rus dilinin öyrənilməsi tam həcmə saxlanıb". Leyla Əliyeva məlumat verib ki, Azərbaycanda Rus Dram Teatrı, Bakı Slavyan Universiteti, Rus Mədəniyyəti Mərkəzi, M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin filialı fəaliyyət göstəri: "Bu gün Azərbaycanda 16 mindən çox tələbə rus dilində ali təhsil alır. Cənubi Qafqazda ən böyük rus diasporu da bizim ölkədədir. Mənim fikrimcə bu, hər iki tərəf üçün çox

konfranslar təşkil edir, humanitar və xeyriyyə layihələrində fəal iştirak edir, öz təşəbbüs-ləri ilə uşaq evlərinə baş çekir, "Qanın milləti yoxdur" devizi altında pulsuz qanvermə aksiyalarında iştirak edirlər", - Leyla Əliyeva deyib.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti bəyan edib ki, bu gün Azərbaycan çox böyük sürətlə inkişaf edən müasir, müstəqil dövlətdir: "Yeni yollar çəkilir, binalar tikilir, parklar, köpüller salınır, memarlıq abidələri, muzeylər, teatrlar bərpa olunur. Hetta mən özüm də hər dəfə şəhərimizə gələndə onun necə sürətlə dəyişməsinə və gözəlləşməsinə heyrətlənirəm. Dövlətimiz mədəniyyətin, elmin, texnologiyaların və təhsilin inkişafına çox böyük diqqət yetirir. Ərazilərimizin iyirmi faizinin işğal altında olmasına, ölkədə bir milyona yaxın qacqın və məcburi köçkünlərin olmasına baxmayaraq biz inanıraq ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tezliklə öz ədalətli həllini tapacaq və bütün qacqınlar öz doğma yurdlarına, evlərinə qayidacaqlar".

Barzani'den Kürtlere "silahı bırak" çağrısı

Barzani, Türkiye, Suriye, İran ve Irak'taki Kürtleri silah bırakmaya çağrırdı. Irak Kürdistanı Bölgesel Yönetim Başkanı Mesut Barzani, Erbil'de düzenlenen uluslararası konferansın açılış konuşmasında, yıllarca zulme maruz kaldıklarını, tüm etnik unsurlar gibi geleceklerini belirlemenin kendilerinin de hakkı olduğunu söyledi.

Barzani, "Hedeflerimizi gerçekleştirmek için silahlı mücadelenin zamanı geçti. Parlamento gibi demokratik kanallar ve diyalog yolu ile barışçıl bir mücadele yürütülmeliyiz" şeklinde konuştu. Suriye, Irak ve Türkiye'deki Kürtlerin de daima yanında olduklarını belirten Barzani, "Haklarımıza silah gücü ile talep etmekten vazgeçmeyeceğiz" dedi.

Medresetüzzehra Sempozyumu başladı

Van'da düzenlenen Said Nursi Eğitim Felsefesi Medresetüzzehra Sempozyumu geniş bir katılımla başladı. Van Elite World otelinde gerçekleştirilen Said Nursi Eğitim Felsefesi Medresetüzzehra

Sempozyumu Salih Tanriant hocanın Kur'an tilavetiyle başladı. Sempozyuma bir çok üniversite rektörü, öğretim üyeleri, eğitimci, yazar ve halk katıldı. İçeri girme fırsatı olmayan vatandaşlara dışında sineziyon gösterimi sunuldu. Kur'an tilavetinin ardından Üstadın talebelerinden Abdullah Yeğin kısa bir sohbet gerçekleştirdi.

Konuşmasına hamd u sena ile başlayan Yeğin Hoca, asırımızın en büyük hastalığının cehalet olduğunu söyledi. Yeğin Hoca, "Asırımızda bize en büyük yardım ile doğru yolu gösteren Üstadımız Said Nursi hazretlerini dinlemeliyiz. Üstadın deyişiyle, muhabbetle en layık şey muhabbettir. Husumete en layık sıfat husumettir" şeklinde konuştu.

Daha sonra yine Said Nursi'nin talebelerinden Mehmet Fırınıcı, Abdulkadir Badılli, Mehmet Kırkıncı hoca, sempozyumda emeği geçenlere teşekkür ederek kısa birer teşekkür konuşması gerçekleştirdiler. Üstadın talebelerinin daha sonra sempozyumda tekrar konuşacağı açıklandı. (ILKHA)

MEB, Kürtçe Ders Kitaplarını hazırladı

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), bu yıl ilk kez okutulmaya başlanan Kürtçe dersinin öğretim materyalini hazırladı.

"Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi" kapsamında Kurmançı ve Zazakî lehçelerinde ayrı ayrı hazırlanan 5. sınıf Kürtçe öğretim materyalleri, Bakanlığın internet sitesi üzerinden yarın yayınlanacak. Kitaplar, baskı işlerinin tamamlanmasının ardından okullara dağıtılmak.

Kitapta konular, dinleme, okuma, konuşma ve yazma zamanı etkinlikleriyle boşluk doldurma, grup çalışmaları, bulmaca, bilmece, tekerleme ve oyunlarla pekiştiriliyor.

Kürtçe dersi için hazırlanan öğretim materyalinin kapağından, Kürtçe diliğini anlatan bir şarkının sözleri yer alıyor. Şarkının sözleri şöyle; "Süslü ve güzeldir / Hoş ve şirindir Kürtçe dili / Güzel bir sestir / Nazlı ve latiftir Kürtçe dili"

Kürtçe bilme şartına beraat

Belediye alınacak personellerin Kürtçe, Süryanice, Ermenice ve Arapça dillerinden en az birini bilme zorunluluğu getirdiği için 'görevini kötüye kullandığı' gerekçesiyle hakkında dava açılan Sur Belediye Başkanı Abdullah Demirbaş beraat etti.

Diyarbakır merkez Sur ilçesi belediyesinin Çok Dilli Belediyeçilik programı çerçevesinde belediye alınacak personellerin Kürtçe, Süryanice, Ermenice ve Arapça dillerinden en az birini bilme zorunluluğu getirdiği için 'görevini kötüye kullandığı' gerekçesiyle hakkında dava açılan Belediye Başkanı Abdullah Demirbaş beraat etti.

Diyarbakır 2. Suhûr Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmaya, tutuklu yargılanan sanık Demirbaş ile avukatı Sertaç Eke, katıldı. Basın mensuplarının alınmadığı duruşma sonrasında açıklama yapan sanık Demirbaş, savunmasında, belediye olarak halka en iyi hizmeti vermekle mükellef olduklarını söylediğini aktardı. Savunmasında ayrıca, belediyeeye farklı dilleri bilen per-

sonel almanın "görevi kötü kullanmak" olmadığını savunduğunu anlatan Demirbaş, "Belediyenin dış ilişkiler departmanına İngilizce, Fransızca bilen personel alınırken ayrımcılık ve eşitsizlik olmuyor da Kürtçe, Süryanice, Ermenice ve

Arapça dillerini bilen personel alındığında mı ayrımcılık oluyor. Suç işlediğime inanmıyorum" dedi. Demirbaş, yaptığı savunmanın ardından dosyayı inceleyen hakimin, hakkında beraat kararı verdiği sözlere ekledi. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na hazırlanan iddianamede, Demirbaş'ın belediyesinin Temizlik ve Fen İşleri Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılmak üzere 85

isçinin alımıyla ilgili yüklenici firmaya yaptığı protokolde, "Hizmet alanı kapsamında çalıştırılacak işçilerin, Türkçe'nin yanı sıra Kürtçe, Süryanice, Ermenice ve Arapça dillerinden en az birini iyi derecede konuşabilmesi gereğinin" zorunlu hale getirildiği belirtildi. Söz konusu şartın, ihale dokümanı içerisindeki şartnamelerde ve sözleşmelerde yer almazı kaydedilen iddiyanamede, şu ifadelere yer verilmiştir: "Kürtçe, Süryanice, Ermenice ve Arapça dillerinden birini bilmeyen kişilerin mağduriyetine sebep olunduğu, bilenlere ise haksız menfaat sağlandığı, bu suretle müsnət suçun işlendiği anlaşılmaktadır. Şüpheli hakkında içişleri Bakanlığı'na ön inceleme yapılarak, soruşturma izni verilmesine karar verilmiştir. Şüpheli, karara karşı Danıştay 1. Dairesi'ne itirazda bulunmuş, Danıştay da bu itirazın reddine karar vermiştir." İddianamede, sanık Demirbaş hakkında, TCK'nın 257/1. maddesinde yer alan "Görevi kötüye kullanmak" suçundan 3 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılması talep edilmiştir. (ANF)

Murat Karayılan: Türkiye saldırdıkça eylemlerimiz devam edecek

El Cezire Televizyonuna konuşan Karayılan, Kürt tarafı olarak Türkiye ile barışçıl çözüm ve diyaloga açık olduklarını belirtti. El Cezire Televizyonuna konuşan KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan, Kürt tarafı olarak Türkiye ile barışçıl çözüm ve diyaloga açık olduklarını belirterek, "Eğer demokratik çözümle gelmezlerse, biz mücadeleümüz südüreceğiz ve gerginlik artacaktır" dedi. Suriye rejimi ile ilişkilerinin olduğu yönündeki suçlamaları reddeden Karayılan, Esad yönetiminin eninde sonunda yıkılacağını söyledi.

KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan, Kandil'de El Cezire televizyonu muhabiri Hoda Abdel-Hamid'in sorularını yanıtladı. Türkiye'nin, PKK'nın Suriye ve İran'dan destek gördüğü yönündeki iddialarına "Bu büyük bir yalandır" diyen Karayılan, yakın zamana kadar Türkiye'nin İran ve Suriye ile işbirliği içinde kendilerine saldırıldığına dikkat çekti.

TÜRKİYE YILLARCA İRAN VE SURIYE İLE İŞBİRLİĞİ YAPARAK BİZE SALDIRDI'

PKK eylemlerinin son dönemde artmasını nedenlerini soran soran El Cezire muhabirine Karayılan şu cevabı verdi:

"Aslında hem rastlantı hem değil. Türkiye Ortadoğu'yu yeniden dizayn edilmesi projese dahil olarak, ABD ve AB desteğiyle bize saldırdı. Hepsi birbiriyle bağlantılı. Geçen yıl Eylül ayına kadar biz bu dağlarda İran'la mücadele ediyoruk. Türk devleti bize karşı yıllarca İran ve Suriye ile işbirliği yaparak saldırdı. Türkiye 2011 yılının ortalarında stratejisini tamamen

değiştirerek, yüzünü batıya döndü, İran ve Suriye ile ilişkilerini yok etti. Türkiye şimdi batı güçlerine PKK'nın Suriye ve İran tarafından desteklendiğini söylüyor. Bu çok büyük bir yalandır."

TÜRKİYE SALDIRIÇA MISİLLEMEDE BULUNMAYA DEVAM EDECEĞİZ'

Yaşanan çatışmaların neye yol açacağı yönündeki soruya yanıtlanırken, "Süreç her türlü gelişmeye gebedir" diyen

Karayılan, barışçıl çözüm ve diyaloga açık olduklarını belirterek şunları söyledi: "Biz Türkiye'de Kürt sorununun barışçıl yöntemlerle çözülebileceğini düşünüyoruz. Biz Kürt tarafı olarak diyaloga açız. Ancak biz barış için Türk devletinden ön koşul kabul etmeyiz.

Eğer demokratik çözümle gelmezlerse, biz mücadeleümüz südüreceğiz ve gerginlik artacaktır. Mevcut durumda tutumlarında herhangi bir yumuşama görmüyorum. Türkiye saldırdıkça biz misillemede bulunmaya devam edeceğiz."

'TAMPON BÖLGENİN GERÇEK NEDENİ KÜRTLER'

Türk başbakan Erdoğan'ın yakın zamanda PKK'nın Suriye ile işbirliği yaptığı yönündeki

suçlamalarını reddeden Karayılan şunları kaydetti: "Her şeyden önce şunu belirtiyim. Suriye'de PKK savaşçıları yoktur. Türkiye Suriye Kürtlerinin haklarını elde etmelerini istemiyor. Haklarını elde etmelerini engellemeye çalışıyor. Bundan dolayı Türkiye BM yolu ile bir tampon bölge oluşturmak istiyor. Tampon bölgenin gerçek nedeni Türkiye'nin sahada Kürt varlığını yok etmek istemesidir. Bundan dolayı biz Türkiye'nin Suriye müdahalesına karşıyız."

'PKK VE KÜRTLER ORTA-DOĞU'DA TEMEL BİR AKTOR'

Suriye'de ayaklanmanın başlamasından bu yana Esad rejimi ile PKK arasında görüşmelerin olup olmadığı yönündeki bir soruya yanıtlanırken Karayılan, Suriye ile geçmişte temaslarının olduğunu ancak mevcut durumda bir ilişkilerinin olmadığını söyledi.

Karayılan, "Bugün PKK ve Kürt halkı Ortadoğu'da temel bir aktördür. Bölgedeki tüm devletlerle şu veya bu düzeyde temasları olabiliyor. Çünkü Kürtler, Suriye'de, Türkiye'de, Irak'ta ve İran'da temel bir güçtürler" dedi. Birçok kişinin yanlarına gelerek ilişkide bulunduğu belirten Karayılan, bu konuda temel yaklaşımlarının değişmediğini kaydederek, "Biz Ortadoğu'da özgürlük, demokrasi, tüm ülke ve halkları ile kardeşçe ilişki istiyoruz" dedi.

'ESAD REJİMİ ENİNDE SONUNDA YIKILACAK'

Karayılan, son olarak Beşar Esad'ın hayatı kalıp kalmayacağı yönündeki soruya ise şu cevabı verdi: "Artık bu rejimlerin aşınma dönemi midir. Eninde sonunda yıkılacaklardır. Salt güç kullanımı bugün ve sonrası için daha fazla yıkıma yol açacaktır. Ancak değişim şarttır. Beşar Esad iktidarıda kalmada israr etmemeli." (ANF)

Kürt Derneği'nde örnek çalışma

İsviçre'nin kanton destekli tek resmi Derneği olan ve bütün masrafları kanton yönetiminin ilgili birimlerince karşılanan Arjin Garzan Kürt Kültür Merkezi kısa sürede adından söz ettirmeye başladı. Yoğun katılımla açılan ve ardından yaptığı Kongre ile dikkatleri çeken Derneği, yoğun programı ile de dikkat çekiyor. Winterthur kent merkezinde Arjin Garzan Kürt Kültür Merkezi tarafından açılan "Öcalan'a Özgürlük İmza Kampanyası" gerek düzenlenmiş birimi, gerek hazırlanışıyla büyük ilgi gördü. Ziyaretçilerin zaman zaman Kürdistan ve Öcalan'a ilişkin sorular sorduğu, sohbetlere girdiği imza kampanyasının her Perşembe günü periyodik olarak 13:00-19:00 saatleri arasında düzenleneceği de duyuldu. Kürt Kültür Merkezi, 23

Ekim'de Öcalan'a Özgürlük Otobüs turunu Manorplatz'da karşılaşmanın heyecanını yaşıyor, hazırlıklar yapılıyor ve katılım için hummalı bir çaba harcanıyor.

19 Ekim'de de Psikolog Lokman Özkan'in katılacağı kadınlara yönelik bir seminer düzenlenecek.

4 Kasım'da ise Batı Kürdistan ile dayanışma amacıyla PYD Başkanı Salih Müslüm'ün katılacağı bir panel düzenlenecek.

St.Galen'de büyük ilgi

St.Galen kantonunda Halk Meclislerinin, perşembe günü kent merkezinde açtığı imza standı da büyük ilgi gördü. Stand görevlileri bir yandan ziyaretçileri bilgilendirirken, bir yandan da bildiriler dağıtarak kampanyaya destek verdi. **YÖZGÜR POLİTİKA**

Devlet savaşı gizliyor

Gazeteci-yazar Kürşat Bumin, devletin savaşı gizlediğini belirterek, "Bugünkü esen hava altında cehaletin sonucu. Aslında bir iç savaş var ama nasıl olduğu yansımıadı" dedi.

Zorunlu askerlikte yaşanan hak ihlalleri ile ilgili yapılan başvurular rapor haline getirildi. Hak ihlalleriyle ilgili düzenlenen panelde konuşan Kürşat Bumin, Türkiye'nin savaş gerçekliğini bilmemiğini söyledi.

Geçtiğimiz yıl yayına başlayan askerhakları.com internet sitesine yapılan başvurular, rapor haline getirildi. Rapor, dün Taksim Hill Otel'de düzenlenen toplantıya kamuoyuna sunulurken, hak ihlalleriyle ilgili panel düzenlendi. Basın toplantısına, geçtiğimiz yıl Kıbrıs'ta askerlik yaparken "DİSKO" olarak tanımlanan askeri disiplin koğusunda uğradığı işkence sonucu yaşamını yitiren Uğur Kantar'ın babası Aydın Kantar ile askerlik sırasında hak ihlaline maruz kalan askerler ve aileleri katıldı. Askerehakları.com sitesine yapılan başvurulardan hazırlanan rapor, Tolga İslam sundu.

Rapor, siteye ilk başvurunun yapıldığı 25 Nisan 2011 tarihi ile 25 Nisan 2012 tarihleri arasında yapılan başvuruları kapsıyor. Bu tarihler arasında 432 hak ihlali başvuru yapıldı. Tolga İslam, başvuru sayısının, 400 bini aşın asker barındıran ordu içerisinde aysbergin sadece küçük bir bölümünü oluşturduğunu vurguladı. Rapor, bir yıl önce 12 Ekim'de yaşamını yitiren er Uğur Kantar'a adandı.

Tolga İslam, raporu hazırlama gerekçelerini, "Askerehakları.com sitesine gelen anlatılara dayanarak hazırlanan rapor, istisnasız toplumun tüm kesimleri üzerinde doğrudan ya da dolaylı etkileri olan bir sorunu görür kılmak ve zorunlu askerlik yapan bireylere yönelik kötü muamelelerin sonlandırmasına katkı sağlamak amacıyla hazırlandı.

Rapor, zorunlu askerliğin

sorunlu hallerini mağdurların anlatıları üzerinden dolaylı bir şekilde aktarıyor" dedi. Raporda 432 başvuru; hakaret, dayak, aşırı fiziksel aktiviteye zorlama, yeterli sağlık hizmeti alamama, tehdit, şahsi işine koşturma, uykusuz bırakma, orantısız cezalar ve devrecilik şeklinde kategorilendirildi. 206 başvuru sahibi (yüzde 48) hakarete uğradığını, 169 başvuru sahibinin (yüzde 39) dayak ile ilgili şikayette bulunduğu belirtildi. Başvuru sahiplerinin 67'si (yüzde 16) aşırı fiziksel aktiviteye zorlama, 65'i (yüzde 15) yeterli sağlık hizmeti alamama, 57'si (yüzde 13) tehdit, 40'i (yüzde 9) orantısız ceza, 23'ü (yüzde 5) şahsi işine koşturma, 19'u (yüzde 4) uykusuz bırakma, 19'u da (yüzde 4) devrecilik şikayetlerini içeriyor.

En çok başvuru Batı'dan

Raporun en dikkat çekici yanı, en çok başvurunun, savaşın yaşanmadığı Ankara, Kıbrıs, İzmir, İstanbul, Çanakkale, Tekirdağ gibi merkezlerden gelmiş olması. 432 başvurunun 139'u bu merkezlere ait. Raporda, yapılan başvuruların örneklerde yer verildi.

Askeri mahkemeler

Demirtaş: Kurdistan Vardır!

TÜRKİYE'DE KÜRDİSTAN VAR

Grup toplantılarında konuşan Demirtaş:

**ALMANYA'DA BİR
TÜRKİYE YOKTUR
AMA TÜRKİYE'DE
KÜRDİSTAN VARDIR**

HARAMDIR!"

"Seçim sandıklarını kutuplara da koysanız, 13'üncü ayı da icat etseniz, BDP seçmenini durduramazsınız" diyen Demirtaş,

BDP'nin hazine yardımını payını, üç partinin arasında paylaştığını söyledi. Demirtaş, "Bu, haram paradır" diye konuştu.

ERDOĞAN'I YIKTI SÜRÜDÜ

TC başbakanı R.T.Erdoğan'ın PKK'liler için ağlayacakları yönündeki sözlerine tepki gösterdi. Demirtaş, "Erdoğan biz ölen terörist için ağlayanlardan olamayız, ağlamayız" diyor. Sonra 'biz ölen her insan için göz yaşı dökeriz' diyor. Bunları aynı cümle içinde söylüyor. Hangisine inana-

lım?" diyerek Erdoğan'ı rezil etti.

SEÇİLME YAŞININ 18 OLMASINI BİZ TEKLİF ETTİK, REDDETİLER"

Seçilme yaşı 18 olması teknikini de değerlendiren Demirtaş, ilk olarak BDP'nin Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda öneri olarak bunu sunduğunu, üç partinin bunu reddettiğini ifade etti. Demirtaş, "Aradan bir hafta geçti, üç parti bir araya gelmiş '18'e indirelim' diyorlar. Bizim teklifimizi niye reddettiniz? Bütün bu tutarsızlıkların iyİ anlaşılmazı lazımdır. AKP'nin söylediğine değil yaptıklarına bakmak lazımdır" sözleriyle Türk partilerin davranışlarını deşifre etti.

kurdistan-post.eu

da bir iç savaş var, ama nasıl olduğu yansımıadı. Yalnızca şehit cenazeleri, kahramanlık öyküleri anlatıldı" diyerek medyanın savaş gerçekliğini tam olarak yansıtmadığını dile getirdi.

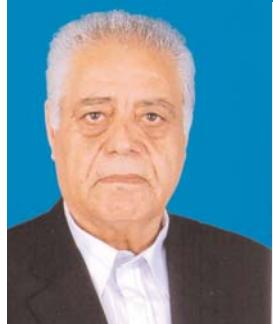
Bumin, "Askere giden herkes, askerlikte hakarete ve şiddette maruz kalıyor. Bu sistematik bir olaydır. Askerde şiddete, tertipçiliğe uğrayan, aynı şeyi askerlik dönüşünde ailesine yansıtıyor. Bu, aile içi şiddete artmasında önemli bir husustur" dedi. Bumin, "Kışlalarda işleyiş biçimini değiştirmedikçe, askeri vesayet de değişimeyecek" şeklinde konuştu.

Kışlalarda travma yaşıyor

Taraf yazarı Ferhat Kentel, "Hiçbir bürokratin, üst düzey yöneticinin çocuklarının yaşadığı bir travmayı tartışıyor" diyerek, uygulanan ayrımcılığa dikkat çekti. Kentel, "Hepimiz bu travmayı yaşıyoruz, ancak döndükten sonra güllerde anlatıyoruz.

Bu iyileşmek filan değil, bu travma" dedi. Kentel, "Sınıfsız, imtiyazsız bir kurum olarak tanımlanan ordu, basbaba sınıflı, imtiyazlı bir kurumdur" diye konuştu. Kentel, askerlikte öğretilen milliyetçiliğin yalan ve palavra üzerine kurulu olduğunu ifade etti.

Panelin moderatörlüğünü yapan Şirin Payzın da, askerlikte hak ihlallerinin tartışılması ile birlikte zorunlu askerliğin gündeme gelmesi gerektiğini söyledi. **DİHA/İSTANBUL**

Nəriman
Əyyub**GÜLDÜ ZƏLİMXAN**

Dedim ki, göz dəyər, çıxma ekrana,
Baxmadı sözümə güldü, Zəlimxan.
Dastanlar söyledi o, yana-yana,
Mənim gözlərimdə ləldi, Zəlimxan.

O, şair doğulub əzəl anadan,
Onu belə yaradıbdır Yaradan.
Xəstəlik güclənsə ha alış, ha yan,
Eşitdim qəlbimi dəldi, Zəlimxan.

Tanrıım toxunmasın, o, çox heyifdi,
Poeziyada nələr varsa deyibdi.
Qəhrəmanlıq paltarını geyibdi,
Şairlər içində güldü, Zəlimxan.

Gül olduğu üçün bəlkə tez solur?
Fəqət bu dünyada əbədi qalır.
Yaxşı olan insan tezə qocalır,
Sısqı bulaq deyil, seldi Zəlimxan.

Demişdim ki, gündə coşub-çağlama,
Ömürünü ekranlara bağlama.
Baxan milyonlara baxıb ağlama,
Deyəsən göz dəydi, bildi Zəlimxan.

Dünyanı seyr etmək olubdur peşəm,
Dəyən göz yamandı, özüm görmüşəm.
Etibara dəydi, pozuldu nəşəm,
Sənə də göz dəyən ildi, Zəlimxan.

Vaxtında demişdim "göz dəyər sənə,
Şöhrətsən bu doğma ana Vətənə".
Dedikcə sözləri mən dönə-dönə,
Sözümü yaddaşdan sildi Zəlimxan.

Narahat eyledi bu gün Nərimani,
Eşitdi xəstədi, qaraldı qanı.
İndi onun kimi şairlər hanı?
Səni sevən bütün eldi, Zəlimxan.

02.02.2012**İBRƏT GÖTÜRMÜR**

Səddamin, Qəddafın aqibətini,
Görənlər nə üçün ibrət götürmür?
Saya salmadılar şan-şöhrətin,
Öldürülen cəsəd şöhrət götürmür.

Qırıq iki il bir ölkənin sərvətin,
Yığdı öz xeyrinə Qəddafi çətin.
Fəqət unutmuşdu kişi qeyrətin,
Vəhşiləşən insan qüdrət götürmür.

Kapital o qədər tutdu gözünü,
O unutdu insanlığın özünü.
Anlamadı danışlığı sözünü,
Harınlaşan insan töhmət götürmür.

Yığdı var-dövləti banklara qoydu,
Zəhmətkeş milləti soyduqca soydu.
Nə ürəyi doydu, nə gözü doydu,
Belə qansızlığı millət götürmür.

Bu ibrət görk olmur başqlarına,
Xalq malını yeyən neçə harına.
Qismət olmayacaq övladlarına,
Qudurğan insanı heyret götürmür.

Utanmaz olmusan, qeyretsiz insan,
Etdiyin əməli nə gizlət, nə dan.
Sənki doğulmuşdun təmiz anadan,
Qəlbə təmiz olan zillət götürmür.

Nəriman Əyyub, yazma, yoxdur oxuyan,
Sənə şair yaradıbdır Yaradan.
Olan həqiqəti nə gizlət, nə dan,
Təkcə səndə olan qeyrət götürmür.

03.11.2011**HƏM DƏ KOR OLUR**

Görünür kar olan, həm də kor olur,
Eşitmır qulağı, görmür gözləri.
Qəlbə kor olanda biganə qalır,
Bəlkə də anlamır olan sözləri.

Söz qəliz deyildi, açıq demişəm,
Tənqid eyləməkdir daimi peşəm.
Məni saymayanda olmayır nəşəm,
Bircə an saymadı biri bizləri.

Kapital dəyişib, əqli dayazdı,
Pul gözünü tutub, düşüncə azdı.
Şair qəhərlənib nə qədər yazdı,
Qədərsizlər sevir qədərsizləri.

Söz başa düşməyən anlaya bilməz,
Nakışı kişini eyləməz əvəz.
Heç kim bu dünyaya bir daha gəlməz,
İstər gəz dünyani, bütün düzələri.

Nəriman Əyyub, fikirləşmə heç də sən,
Belə olacaqsan gəlsən yenidən.
Təkcə qədrini biliçək Vətən,
Qiymətli insanın qalır izləri.

01.10.2011**YATA BİLMİRƏM**

Allahım, heç kimi yatağa salma,
Bu günü nədəndir yata bilmirəm.
Kimsəsiz, səmirsiz otağa salma,
İşləmək vərdişin ata bilmirəm.

İnsan yaranıbdır işləmək üçün,
İşləyib, qazanıb dişləmək üçün.
Allahım yaradıb hər əmək üçün,
Boş sözle başımı qata bilmirəm.

Gündə işləməyən biqeyrət olur,
İşsiz yata-yata saralıb solur.
Gündə qazanmayan geridə qalır,
Hələlik arzuma çata bilmirəm.

Gündə işləyirəm, deyiləm işsiz,
Yetmiş beş yaşında olmuşam dişsiz.
Yaşamışam daim firavan, bicsiz,
Cavanlığım gedir, tuta bilmirəm.

Nəriman Əyyub Allahından çox razi,
Heç zaman Tanrıdan deyil narazı.
Heyif çala bilmir sədəfli sazi,
Dənizdə çımsəm də bata bilmirəm.

GÖYDƏN OD TÖKÜLÜR

Göydən od töküfür, bu isti deyil,
Sanki günəş göydə parçalanıbdır.
Şəhəri bürüyən bu tüstü deyil,
Elə bil yer göylə tamam yanıbdır.

Təntiyirik bu gün, çatışmır nəfəs,
İşə getmək üçün qalmayıb həvəs.
Elə bil quyudan çıxır çıxan səs,
Sanki kişiliyi hamı danıbdır.

Bakı sıxlışıbdır, yox nəfəs yeri,
Bu qədər sıxlığın olmaz səməri.
Baxmir, fikir vermir şəhərin "mer"i,
Nə fikir verməyib, nə utanıbdır.

Bakı buraxılıb başlı-başına,
Bəzəklər vurulur hər bir daşına.
Hamı girib tikinti savaşına,
Nə ədalət bilib, nə də qanıbdır.

Sənin ki, heç nəyin yoxdur Nəriman,
Bədənin ağıryır, içsən dərman.
Dərmanlar da saxta, fayda görmür can,
Dərman satan özünü "ağilli" sanıbdır.

03.08.2011Hüseyin
Kürdoğlu**OD-OCAĞIM DAĞILMIŞ**

Dərd əlindən min dağı var sinəmin,
Ata yurdum dağım-dağım dağılmış.
Behiştən də gözəl idi Laçının,
Bilirsənmi nə növrağım dağılmış,
Ata yurdum dağım-dağım dağılmış!

Yaralıyam, yaralıyam, yaralı,
Qara bağrim yüz yerindən paralı.
Baba ruhu küsüb keçir aralı,
Min bir illik od-ocağım dağılmış,
Ata yurdum dağım-dağım dağılmış!

Qanlı gündə qana döndü bulaqlar,
Şərbətinə yetməz təşnə dodaqlar.
Güllənenib çiçək açan budaqlar,
Baltalanıb bağça-bağım dağılmış,
Ata yurdum dağım-dağım dağılmış!

Baxım döndü, idbar oldu gözəlim,
Ötən günlər yel ağızında xəzəlim.
Əsir düşdü axırımla əzəlim,
Həm məzarım, həm qundağım dağılmış,
Ata yurdum dağım-dağım dağılmış!

Mən Ələsgər sazından bir sədayam,
Bir yaralı dodağındanidayam.
Dərd içinde bir addımlıq adayam,
Dalğa vurub, solum-sağım dağılmış,
Ata yurdum dağım-dağım dağılmış!

Cənnət diyar batdı ölüm hisinə,
Ləkə düşdü camalına, süsünə.
Könlüm qisas atəşindən isinə,
Məhşər gəlib, uca dağım dağılmış,
Ata yurdum dağım-dağım dağılmış!

İŞEV DİSA TU KETİYİ BİRA MİN DA

Şevə dirəj, xew nakeve çavə min da,
Dişewitim nav mitalə kür-agirda.
Te digerim nav bajara, hemü gunda,
Te nabənim, tu tunenî, bûyî unda.

Nav govenda, li dîlana te digerim,
Xasbaxçə ter, qûmistana te digerim,
Koşk û sehra, dibistana te digerim,
Te nabənim, tu tunenî, kuda herim.

Ser kanîya, dora çema, terrazuna,
Cem domama, bal bedewa, zend bazina,
Seyrangeha, li cem dayka, pîre jina,
Te nabənim, te pirs dikim çük-mezina.

Şaxēd gelya, daristana te pirs dikim,
Zer-zinara, gulistana te pirs dikim,
Keç û xorta, qelfə zerya te pirs dikim,
Te nabənim, dîlî tune, ez ci bikim.

Lihef bûze, nivîn derzî, balgî kevir,
Halêm digrîn hîva sê şev, stêrk û ewir,
Dest nîyêd min bûne çoçıl, bûne tevir,
İnsaf bike, nêzîk dibe siba gewir,
Heta hebim, ezê time te bigerim,
Ez tu cara, tu bedewê te naguherim.

DELALA MİN, BESE RAZÊY, İDÎ RABE

Şeva dirəj xilaz büye,
Royê idî penc vedaye,
Zerya xemla xwe hildaye,
Dilê bengî hîvya teye.
Rabe, rabe, delal rabe,
Biska şeke, çeva kilke,

QİSASIMI AL DEYİR

İblis necə tələ qurdı bilmirəm
İşiqlinin, Dəlidəğin oğluna?
Namərd necə qəsdə durdu bilmirəm
Şir yuvası Qarabağın oğluna?

Kimlər bizi ala qoyub köyürdü,
Qan içində qıl körpüdən keçirdi?
Su yerinə kimlər ilgim içirdi
Həkərinin, Ağbulağın oğluna?

Əcdadımız döyüslərdə sınandı,
Qeyrət oldu ilk sınağı, son andı.
Qüvvətinə, qılincına inandı,
İnanmadı qurumsağın oğluna.

Dərd boyamış – dağlar kimi başım ağ,
Ömür keçdi, həm yazım, həm qışım ağ.
Yaraşarmı miskin ömrü daşmaq
O diyarın, o torpağın oğluna?

Ulu dağlar döyük təbli çal deyir,
Babaları bir dəm yada sal deyir.
Dustaq diyar qisasını al deyir
Ay-ulduzu bu bayrağın oğluna.

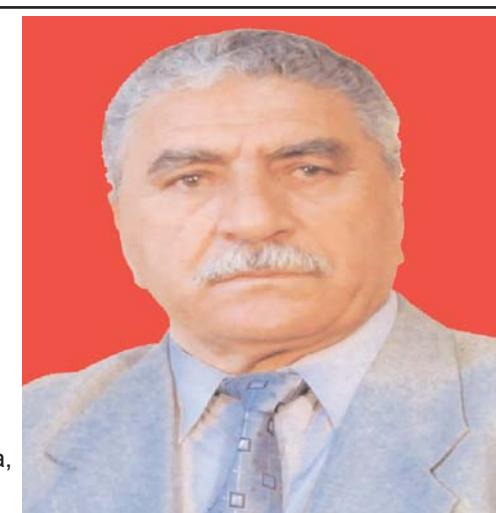
Alınmazmı azğın başın havası,
İntiqamdır yaramızın davası!
Rəvadırmı laçınların yuvası,
Əsir düşə yapalağın oğluna?!
4.5.1999

VERMƏRƏM

Koroğluyam, Çənlibeli
Şaha, sultana vermərəm.
Yurdumun bir qarışını
Bütün cahana vermərəm.

Varaqlasın yaddasını,
Səhənd ucaltınsın başını.
Təbrizin birçə daşını
Yüz min Tehrana vermərəm.

Kəsəcəyəm elini də,
Böhtən deyən dilini də.
Ocağımın külənən də
Min Hayastana vermərəm.
26.12.1992

Barışê Bala

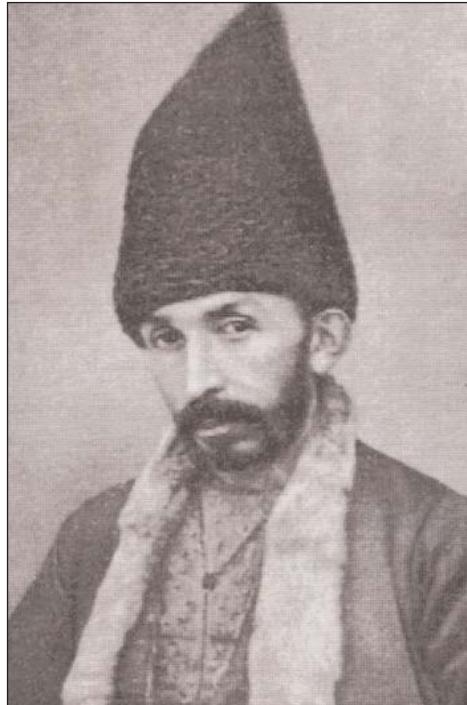
Min heyrana, huba xwe ke,
Min heyrana, huba xwe ke.

Kew-bilbila nav mērganî,
Al sorgula xasbaxçanî,
Dil û hinav, ruhî, canî,
Xwedê şandî, para minî.
Rabe, rabe, delal rabe,
Biska şeke, çeva kilke,
Min heyrana, huba xwe ke,
Min heyrana, huba xwe ke.

Tarihana dev gelyanî,
Sosin gula baxê minî,
Tîr şerbeta ser lêvanî.
Temî, lemî, zar-zimanî.
Rabe, rabe, delal rabe,
Biska şeke, çeva kilke,
Min heyrana, huba xwe ke,
Min heyrana, huba xwe ke.

Əvvəli ötən sayımda

Ə L A V Ə: Molla Əhmədli kəndinə xəbər gəldi ki, ermənilər toplaşaraq Quşçu müsəlman kəndinə hücum edərək oranı mühəsirəyə alıblar. Molla Əhmədli cavanları dərhal atlanaraq Quşçu kəndinə tərəf çapdlılar. Onlar kəndə yaxınlaşarkən gördüler ki, ermənilər Quşçunu mühəsirəyə alıblar. Müsəlmanlar kəndin içindən, ermənilər isə çölündən atışıldalar. Kənddə döyüşçülər az olduğuna görə az qalmışdı ki, ermənilər qələbə çəsindər. Elə bu zaman Molla Əhmədli kəndindən gələn atlılar erməniləri arxadan mühəsirə edərək «Ya Əli!» nəresi çəkib hər tərəfdən onların üstünə güllə yağıdırmağa başladılar. Quşçu kəndinin döyüşçüləri «Ya Əli!» nəresi çəkib erməniləri araya aldılar. Ermənilər veziyəti belə görüb onların arasına çəşqinqılıq düşdü. Beləliklə də, onlar yavaş-yavaş qaçmağa başladılar. Müsəlmanlar onları güllə və xəncərlə vurub öldürdülər. Bu vuruşmada əlli nəfər erməni öldürüldü, bir qismi isə yaralandı. Qalanları isə qaçıb canlarını qurtardılar. Molla Əhmədliyənən olan cavanlar öldürümüş ermənilərin təfəng və patronaşlarını toplayıb Quşçu kəndinin döyüşçülərinə verdilər. Onlar kənd əhlinə təskinlik verib geri qayıtlılar. Yolda onlar ümumi sayı 700 baş qoyun olan ermənilərə məxsus sürüye rast gəldilər. Molla Əhmədli cavanları bu qoyun sürürlərini qabaqlarına qatıb kəndlərinə getirdilər.

ermənilərdə qalmışdı.

Ə L A V Ə: Fərəcan adlı müsəlman kəndində əlyanlılar bir neçə quyuda buğda basdırılmışdır. Bu günlərdə xəbər gəldi ki, əlyanlıların quyularda tədarük etdikləri buğdaların yerini öyrənmiş ermənilər bu məhsulu ələ keçirmək üçün toplaşaraq Fərəcan kəndinin üstünə hücum çəkiblər. Ermənilər

kəndlərinə getmək istəyirik. Sizlərdən bize bir neçə bələdçi lazımdır. Cavanlar ərz etdilər ki, sənin qulluğunda bir neçə nəfər yox, ləp yüz nəfər hazır dayana bilər və hara desəniz gedə bilər, lakin bizim təfəngimiz yoxdur. Generalın göstərişi ilə on nəfər cavana 10 ədəd təfəng verildi və onlar generalın dəstəsi ilə Harov kəndinə tərəf yola düşdülər. Kazaklar Harov kəndinə çatan kimi onu mühəsirəyə alaraq evləri axtarmağa başladılar. Ermənilərin təfənglərini torpağa basdırmaq istədiyini görən kazaklar silahı onların elindən aldılar. Kazaklarla kobud rəftar edən ermənilərin birini güllə ilə vurub öldürdülər. Sonra isə onun evini axtarmağa başladılar. Onun evindən Malibəyli kəndinin əhalisine məxsus olan neçə ədəd araba təkerləri tapdılar. Tərtib olunmuş akt əsasında vaxtı ilə qarət edilmiş həmin təkerlər kazaklar tərəfindən müsadirə edildi.

Harov kəndində əməliyyat başa çatdırıldıqdan sonra general öz dəstəsi ilə köçəri müsəlman kəndinə tərəf getdilər. Vağzal yolu ilə gedən 2-3 faytonun axtarılması haqqında general əmr verdi. Bu faytonların hər birində 4-5 ədəd beşəçilən təfəng, xeyli patron və bir neçə tapança tapdılar. Generalın əmri ilə həmin silahlar müsadirə edilib, sahibləri isə üç günlüğünə həbsə alındılar. Sonra onların hər birindən yüz manat cərimə alıqdan sonra azad etdilər. Zilhicce ayının 20-də divanın hökmü əsasında ermənilərdən iki nəfəri (Gerasim

həqiqətən qalalı Abbasa məxsus imiş. General bundan sonra peşmançılıq izhar edib, oranın hakiminə buyurdu ki, bazar əhlindən yüz manat puliyib sahibinə versin.

O günün sabahı iki erməni iki arabə buğda alıb aparırlırmış. Gülablı əhli ermənilərin buğda apardıqlarını eşidən kimi yüksələn onların üstünə gedirlər. Neçə gün evvel ermənilər Gülablı kəndini tar-mar edib neçə adamlarını qırğıqlarına görə kənd sakınları həmin buğda aparan iki erməniyi öldürdülər.

ƏLAVƏ: 1324-cü il mehərrəm ayının 23-də Sisyan kürdlərinə xəbər gəldi ki, Ağadil kəndində yaşayan müsəlmanlar qəflətən 800-ə yaxın erməni silahlılarının hücumuna məruz qalıblar.

Kəndin müsəlmanları silahlıları «Ya Əli!» nəresi çəkerək ermənilərin qarşısına çıxırlar. Müsəlmanlara gələn kömək erməniləri karıxdırıb pərən-pərən etdi. Bir neçə saatın içinde 400-ə qədər erməni silahlıları öldürülmüş, qalanları isə qaçıb canları qurtarmışlar. Öldürülmüş ermənilərin silah və sursatlarını toplayıb ehtiyacı olan müsəlmanlar arasında bölüşdürüldülər.

Məhərrəm ayının 26-da, Novruz bayramı günü özünü qımdatbaşı hesab edən Kolya Əsirbəyov adlı bir erməni belində xəncər yoldan keçərkən bir kazak komandiri onu saxlayıb xəncəri elindən almaq istəyir. Kolya özünə ar bilib xəncəri ona vermək istəmir. Bu zaman kazak onu bir neçə dəfə vurur.

1905-06-ci illərdə erməni-müsəlman davasında Kürd xalqının rolu

quyular yerləşən sahəni ələ keçirdikdən sonra quyular açıb buğdanı çuvallara doldurarkən əlyanlılar xəbər tutub tez atlanaraq gelib erməniləri mühəsirəyə almışlar. Əlyanlılar iyirmi nəfərdən ibarət olan erməni dəstəsini gülləyə tutarken onlar qorxuya düşüb yaxındakı dəyirməna qaçırlar. Ermənilər dəyirmənda Əhməd adlı bir oğlunu da öldürmüştülər. Ermənilər dəyirmənda hiylə ilə daha bir müsəlmani öldürdülər. Bundan qəzəblənən müsəlmanlar dəyirmənin o biri tərəfindən qaçmaq istəyərən əlyanlılar ermənilərin on yeddisini öldürdülər. Ermənilərdən biri qaçıb dəyirmənin donuzluğuna girmişdi. Onu da çıxarıb qətlə yetirdilər.

ƏLAVƏ: Əhalidən silahların toplanması ilə əlaqədar zilhiccənin 19-da general öz dəstəsi ilə Xankəndinə gəldi. Generalın göstərişi ilə erməni-müsəlman ədavətini qızışdırıldıqına və ermənilərə gizli silah verdiyinə görə Xankəndinə iki dövləti erməni evlərinə dinamit qoyub partlatdılar. General həmin evlərdə olan topları da götürüb, dəstəsi ilə Malibəyli kəndinə getdirilər. General orada camaata ərz etdi ki, biz silahları yiğmaq üçün Dağdağan və Harov

Şahnəzərov və Xaçatur Bahadurovu), müsəlmanlardan isə üç nəfəri (uçitel Ağa Mirhaşim bəyi, Cəfer bəy Vəzirzadəni və bir də Ağa Məhəmmədçəfer Muxtarzadəni) həbs etdilər. Divanın hökmüne əsasən bu şəxslər erməni və müsəlman vilayətlərindən kənar bir yere sürgün edilməlidir. Amma Allahın köməyi ilə bu üç müsəlman hərəsi bir vasitə ilə xilas oldular. Erməniləri isə dörd min manat alıb zəmanətə azad etdilər.

Zilhicce ayının 28-de Nikolay Zeki oğlu adlı bir erməni müsəlman bazarına gələrək xahiş edir ki, məne müsəlman məhəlləsində bir dükən və bir ev icarəyə verin. Çünkü erməni qımdatları bizim məhəllədə mənimle düz dolanmışlar, hər ay gelirlər ki, qımdat pulu verin. Alış-veriş olmayan bir şəhərdə və böyük bir küləfət saxlayan adam həm divan pulunu, həm də qımdat pulunu necə versin? Bu günde olan tek mən deyiləm.

Nikolayın bu hərəkətlərinə görə qımdatlar onu öldürmek üçün fürsət axtarırı. Axır bir gün səhər tezden Nikolay dükənini açarken qımdatlardan dörd nəfər gəlib onu çağırırdılar. Nikolay dükəninin qifili da əlində meydana qımdatlarının yanına gəlir.

Dörd nəfər qımdat ermənilərin gözü qarşısında onu araya alaraq yeddi güllə vururlar. Nikolay yixılıb canını təpşirdi. Deyilənə görə qımdatlar onun başını kəsib özləri ilə aparmışlar. Bu hadisənin şahidi olan ermənilərdən heç biri cürət edib qımdatlara bir söz deyə bilməmişdir. Bununla da Nikolayın bir dam küləfəti başsız qaldı.

Ə L A V Ə: Bu günlərdə general və kazaklar bir topla Ağdama gəlmİŞdi. General ağacdən tikilmiş bir evdən şübhələndiyinə görə onu topla dağıtmak üçün kazaklara əmr etdi. Kazaklar bu eve topdan atəş açırlar. Topun mermisi evin bir tərəfindən dəyiş, o biri tərəfindən çıxdı. Bu zaman Qala əhlindən olan Abbas adlı bir nəfər generalın yanına gələrək ərz etdi ki, ağa bu mənim evimdir, nə üçün dağıdırıñız? Özüm də Qala əhlindənəm.

Mənim təqsirim nədir ki, evimi dağıdır, meni bədbəxt edirsən? Generalın əmri ilə ev təftiş edildikdən və bazar əhlindən sorğu apardıqlan sonra aydın oldu ki, evdə şübhəli heç nə, yəni silah-sursat olmayıb. Ev isə

Ermənilər yüksələr birtəhər Kolyani kazakın elindən aldılar və kazakı dile tutub yemək-icmək olan yere getirdilər. Kazak işib məst olduqdan sonra ona övrət teklif etdilər. Kazak övrəti istəyərkən ona dedilər ki, bura bazar içidir, yaxşı bir övrət var, onun evine gedək. Ermənilər məst olmuş kazakı bir yere getirib xəncərlə öldürdülər. Fürsət tapıb kazakın cəmədəyini basdırıb bilmədiklərinə görə Təze kilsənin altında olan dəyirməndən gizlətdilər. Hadisədən xəbərdar olan bir malakan gelib ehvalatı kazaklara xəber verdi. Onlar tez gəlib öldürülən kazakın meyidini dəyirmandan götürdülər və bu hadisəni teleqrafla böyükərlərinə xəbər verdilər.

GƏNCƏ ƏHVALATI

1324-cü il səfər ayının 9-da Gəncənin müsəlman əhli yüksəraq qubernatorunun yanında gəldilər və ərz etdilər ki, bizim dolanacağımız bağlarla əlaqədardır. Artıq bahar fəsli olduğuna görə biz bağlarımızın əkib-becərməliyik.

Ermənilər yaşayın yerlərdə olan bağlarımızın əkib-becərməyə yene ermənilər mane olacaqlar. Siz də razi olmursunuz ki, biz özümüz ermənilərlə görüşüb, aramızdakı ixtiyafları yoluna qoyaq. Belə olan halda, biz ne etməliyik.

Qubernator onun yanına gəlmış Gəncə əhline bir neçə silahlı kazak verib bağlara yola saldı. Onlar bağlara çatan kimi ermənilər kazakları və Gəncə əhlini atəş tutdular. Kazaklar da bir neçə güllə atıldıqdan sonra onların hamısı yenidən qubernatorun yanına qayıtdılar.

Əhvalati qubernatora söylədikdən sonra müsəlmanlar qubernatordan xahiş etdilər ki, eger bize izn və rüsxət versəniz ermənilərin öhdəsindən biz özümüz gələrik və istədiyimizə nail olarıq. Qubernator müsəlmanların bu sözündən bərk qəzəbləndi.

Bu zaman xəbər gətirdilər ki, ermənilər müsəlmanların bir sürü qoyunlarını çobanlar əllərindən alıb apardılar. Qubernator bu xəbərdən daha çox qəzəbləndi və onun əmri ilə kazaklar erməni məhəlləsinə topdan bir neçə dəfə atəş açırlar.

(ardı var)

Tirkiyê naxwaze Kurdên Sûriyê mafêñ xwe bistînin

Avestakurd – Serokê Konseya Rêveber a KCK'ê Mûrad Karayilan diyarkir ku 'Tirkiyê naxwaze Kurdên Sûriyê (Kurdên Rojavayê Kurdistanê) mafêñ xwe bidest bixin û got ku 'yek endamê PKK'ê li Sûriyê tune ye.'

Karayilan bersiva pirsên kanala televîzyona El Cezîre ya Qeter da. Karayilan got "Heta van demêñ dawî, Tirkiyê bi Sûriyê re li dijî me şer dikirin. Lê Tirkiyê stratêjiya xwe guhart, rûyê xwe da Emerika û têkiliyên xwe bi Îran û Sûriyê re xerab kir. Niha Tirkiyê ji Rojava re dibêje ku PKK'ê li cem Îran û Sûriyê cih digire. Ev bi temamî derewe. Heta ku Tirkiyê çareseriye demokratik qebûl neke em ê berxwedanê bilind bikin. Weke niha tê dîtin di helwesta Tirkiyê ti guhartin tune ye. Heta ku Tirkiyê êrîş dike em ê jî bersivê bidin." Her weha Karayilan diyarkir ku yek endamê wan li Sûriyê tune ye û weha pêdeçû "Li Sûriyê yek endamê PKK'ê tune ye. Tirkiyê naxwaze Kurdên Sûriyê mafêñ xwe bidest bixe. Ji ber wê çendê xwe ji şerê bi Sûriyê re amade dike. Ha ji ber vê çendê jî, em li dijî mudaxleya Tirkiyê li ser Sûriyê ne." Karayilan red kir jî ku têkiliyên wan bi Sûriyê re hebe û got "Li Rojhilata Navîn Kurd û PKK'ê yek ji lîstikvanêner serekene. Ji ber vê çendê temasa PKK'ê bi gelek dewletan re heye. Lê temasa me bi awayekî bipergal bi Sûriyê re tune ye." Her weha Karayilan bal kişand ser rejîma Esed û got ku zû ya dereng dê rejîma Esed hilweše û diyarkir ku êdî ev dem dema hilweşandina rejîmîn wehane.

Ji malbata Hafsi Gur 10 kes tevlî PKK bûne

Avestakurd - Ji malbata Hafsi Gur a 76 salî, di nav salan de tam 10 kes tevlî PKK bûne. Zilma li hember malbata Gur a ku bi gundê wan şewitandinê destpêkiriye, li Wanê jî hîn dewam dike. Di salen 1990 an de, malbata Gur a ku li gundê Feraşînê, ku bi navçeya Bêşebaba Şîrnexê ve girêdayîye, ji ber ku cerdevanîya dewletê qebûl nekirine gundê wan tê şewitandin. Malbat neçar koçbera Wanê dibe. Li Wanê jî fişareya polisan dewam dike û her ferdekî malbatê rasta êşkencê tê. Her ku diçe zêdetir mala wan ji aliye polisan ve tê serdegirtin û ku kî ber bi destê wan dikeve, bi rojan di êşkencê de tê girtin.

Di sala 1995 an de, ji ber zilm û zordariyê, keça Hafsi Gur a 17 salî Xezal Gur berê xwe dide çiye. Hafsi Gura 76 salî wiha dibêje, "her ku zarokê me girtin û ji êşkencê derbas kirin, xortêne me berê xwe dane çiya."

Heta niha zarok û nevî, ji malbata Hafsi Gur 10 kes tevlî PKK bûne. Ji wan 7 kesa jiyan xwe ji dest dane. Herî dawiyê dîsa mala wan ji aliye polisan ve tê serdegirtin û dîsa neviyekî wê, yê 20 salî Cîhan Gur, berê xwe dide çiyan. Hafsi Gur, "êdî em nizanin ku em ê çi bikin. Fişareya dewletê li ser me naqede. Her ku dewlet zilma xwe didomîne, zarokê me, tevlî refîn gerîla dibin û bi vî awayî berteka xwe nîşan didin. Heta ku ev zilma hebe, berxwedan jî wê dewam bike."

Tirkiyê: Emê tundtir bersivê bidin Sûriyê

Avestakurd – Dewleta Tirkiyê piştî bersivdayîna topê Sûriyê û bezanadina balefirêner şer li ser sînorê Sûriyê ragihand ku ewê tundtir bersiva rejîma Sûriyê bidin.

Piştî hevdîtina Wezîrê Karê Derve yê Tirkiyê Ehmed Dawûdoglû ligel Wezîrê Karê Derve yê Almanya Guido Westerwelle li otêla Hilton daxuyaniyek da rojnamegeran û ji bo raya giştî got ku 'eger careke din rejîma Sûriyê sînorê me bin pê bike emê tundtir bersiva wê bidin.' Hêjayî gotinê ye, berî niha çend cara top ji aliye Sûriyê ve li xaka Tirkiyê ketibûn û çend kesên sîvîl jiyan xwe ji dest dabûn û dewleta Tirkiyê jî ji aliye xwe ve bersiv dabû û heta di van bersivande gelek leşkerên rejîma Sûriyê hatibûn kuştin.

Mafê gelê Kurd heye çarenûsa xwe diyar bike

Avestakurd – Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî aşkere got ku mafê gelê Kurd heye weke her neteweyekî din çarenûsa xwe diyar bike û diyarkir û divê çarenûsa xwe bi awayekî aştiyane diyar bikin. Her weha Serokê Herêma Kurdistanê got ku her parceyeke Kurdistanê mercen xwe cuda ne.

Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî di axivitina xwe ya di 2'yemîn Kongreya Zanistî a Kurdî ya Navnetewî de, bal kişand ser gelek mijarêng. Serokê Herêmê di axivitina xwe de behsa wate û girîngiye gelê Kurd bi zanist û zanyarêñ xwedî ezmûn û têgîhiştina zanistê kir û got ku ew amadene di her warî alîkariya wan bikin ji bo karêwan. Her weha Serokê Herêmê behsa çarenûsa gelê Kurd û kar û xebatêñ parçeyêñ din yên ji bo têkoşîna mafê gelê Kurd kir. Li gor MHHK'ê Serokê Herêma Kurdistanê weha got:

"EZ gelek kîfxweş û bextewer im ku, li gel we di duyemîn Kongreya Zanistî ya kurdi a cîhanî de besdarî dikim, ev yek pêngaveke gelek girîng e, hêja û hêvî bexşê û hêviya serkeftinê jî kongreyê re dixwazim û hêvî dikim ku, hûn jî xebat û pêşmergatî kiriye lê bi

demekî xweş li welatê xwe, bajarê xwe û mala xwe li Hewlêra Paytex derbas bikin.

Bo me cêha serfiraziyêye ku, dibînîn hijmareke gelek zêde ji

zarokêñ gelê me û hijmarek psporêñ dost û biyanî liwir amadene daku, ezmûn û pîsportiya xwe bixin xizmeta Gelê Kurd. Gelek sipasiya hatin û besdarîkirina we û ji dil jî spasiya wan kesan dikim ku, hewl bo organîzekirina vê Kongreya han dane.

Bêguman hûn heta ku, xwe têgehandiye gelek mandibûn û ked daye ez gelek bi hebûna we serfiraz im û serkeftina we jî pîroz dikim. Şoreş û xebat bi tenê ne şoreş û xebata çekdariye, hûn jî xebat û pêşmergatî kiriye lê bi

rêbazeke din, Kurdistan û ezmûna niha ya Kurdistanê berhemâ ked û xebata tevahiya we û şehîdîn Kurdistanê ye lewre Kurdistanâ iro emaneteke li ser milê tevahiya me, her pêvajoyekî pêdeviye xwe bi kesen têgehêşti di warêñ curbicur de heye, iro pêdeviye me bi damezrandina jêrxeke bîhêz heye bo Kurdistanê daku, baweriya me bi xwe hebe neku bo her tiştekî emê xwe mihtacî kes anji aliyen din bikin.

Pêdeviye me bi zanist, ezmûn û psportiya we heye û em amadene ku, di her warî de guhdariya şîretên we bikin." Her weha Serokê Herêma Kurdistanê bal kişand ser çarenûsa gelê Kurd û got "Mafê gelê Kurd weke her neteweyekî din çarenûsa xwe diyar bike û dibe çarenûsa xwe bi awayekî aştiyane diyar bikin." Û weha berdewam kir "Dibe dem hatiye guhrin û niha dem ne dema şerê çekdarî ye, dibe em weke Gelê Kurd hewl bidin daku, xebata xwe ya reva bi rîyêñ din yên aştiyane û siasiyane bidomînîn û dibe li her parçeyek ji Kurdistanê jî doza gelê kurd li gorî taybetmendiyen vê parçeyê bi rî û rîbâzân aştiyane were çareserkirin."

Bilind de cîh digirin.

Bi van nûçeyan dixwazin yekîtiya kurdan xirab bikin. Ezê li rojnameyê bigerin û daxwaza sererastkirina nûçeyê bikim." Her weha Hemê diyarkir ku derbasbûna Tirkiyê ya li ser xaka Sûriyê ne de berjwendiya Tirkiyê de û dê dewletêne weke Îranê vê yekê qebûl nekin û dê pirsgirêk kûtrir bibe. Hemê bal kişand ser PYD'ê û YPG'ê jî û weha pêdeçû "PYD partiyek Rojavayê Kurdistanê ye, tu eleqeya wê bi PKK'ê re nîn e. YPG jî, hêzeke Rojavayê Kurdistanê ye û girêdayî Desteya Bilind a Kurd e. Em tu hêzên li derveyî desteyê tevdigerin jî qebûl nakin."

"Ti têkiliya PYD bi PKK re nîne"

Avestakurd – Sekretêrê Giştî yê Parîtiya Yekîti ya Kurdi li Sûriyê û Endamê Desteya Kurdi ya Bilind Smaîl Hemê diyarkir ku PYD'ê partîyeke Rojavayê Kurdistanê ye û ti têkiliya xwe bi PKK'ê re nîne û got ku wî 'min negotiye PYD'ê û YPG'ê li gorî berjwendiyen rejîma Baas tevdigerin.'

Li gor Smaîl Hemê bersiva pirsên ANF'ê dayî, got ku çapemeniya Tirkiyê derewan dike û ezê ji wan bixwazim nûçeyê serarast û got "Beriya çend rojan nuçegihanê wan ê bi navê Adem Demîr bi

telefonê li min geriya û derbarê şoreşa Rojavayê Kurdistanê de çend pirs pirsîn. Sedema der-

kuştina Meşel Temo û Mehmud Walî, Nesredîn Berhik wekî mînak nîşan dan. Lê çareserî bi

"TI TÊKILIYA PYD BI PKK RE NÎNE"

ketina derveyî Suriyeyê ya siyasetmedarên kurd pirsî. Min jî diyar kir ku Kiryarêñ rejîmê û tehdîdên wê yên li ser siyasetmedaran rî li ber vê yekê vekiriye. Min

koçberiyê nabe." Her der barê vê mijarê de got "Ev li dijî exlaqê çape-meniyê ye. Ne mumkun e ku ez tiştekî li dijî PYD'e bêjim, ji ber ku em bi hevre di Desteya

Rûdaw li Fûara Navnetewî ya Frankfurte ye

Roja 10ê cotmehê stannda Rûdaw di Fûara Navnetewî ya Frankfurte

de di pêşwaziya mîvanan de bû. Di standa kompaniya Rûdawê de tiştên çapkirî yên weke, Rûdaw Çapa Kurdistan, Rûdaw Çapa Ewrûpa, Le Momonde Diplomatique-

Çapa Kurdî, Rûdaw Werşîşî û ligel govarekî Inglîzî ya taybet bi nasandina Kurdistanê hebûn. Rûdaw bi hevparî ligel Hêvî Gruopê standekî mezin di rûstkiriye û heta niha hêjmarekî zêde ya kesen biyanî serdana wê kirine.

Eyûb Nûrî bi awayekî giştî nasandinekî temam derbarê Kurdistanê û Rûdawê ji mîvanan re dike.

"XWE JI BO MIN ACIZ NEKE"

RÊZEFİLMKE BI KURDİ

Kirmizigul rêzefîlmekê bi kurdî çêdi ke

AVESTA KURD - Derhêner û hunemrندê Kurd yê navdar Mahsun Kirmizigul rêzefîlmekê bi kurdî amade dike

Rêzefîlma bi navê "Xwe ji bo min aciz neke" wê di televîzyona tirkî ATV de were weşandin. Ev cara yekemîne ku di televîzyoneke tirkî mezin de rêzefîlmekê bi kurdî tê weşandin. Li kîleka kurdî wê di filmê de zimanê Lazî jî hebe. naveroka filmê çîroka evînê de di navbera keçeye Kurd bi navê Bûkê û xortekî Laz de bi navê Masîgir Niyazî.

Nêçîrvan Barzanî serokwezîrê Kurdistanê, duhî roja sêsemiyê 09.10.2012ê li bajarê Hewlêrê, digel walîyê Hewlêrê û hemû berprisên idariyên sînorê wîlayeta Hewlêrê civiya.

Di destpêka civinê de, Newzad Hadî waliyê Hewlêrê raporeke giştî li ser kar û pirojeyen hikûmetê û sewyeya pêşkeşkirina xizmetgozariyan li sînorê wîlayeta Hewlêrê pêşkeş kir ku, tê de ew astengiyên dikevin pêsiya cîbicîkîrina pirojyan û çewaniya çareserkirina wan arîşeyan diyar kirin. Hadî got ku, wan pêwîstî bi zêdetir piştgiriyê heye daku, bikarin bi awayekî baştir daxwazên hevwelatiyan bi cî bînî.

Serokwezîrê Kurdistanê di axavtinekê de ew civîn, ji bona şopandina kar û pirojyan, destnîşankirina arîşeyan û çewaniya çareserkirina wan, bi civîneke cidî wesif kir.

Nêçîrvan Barzanî di axavtina xwe de got ku, kar û wezîfeya saziyên hikûmetê xizmetkirina hevwelatiyan e, her kesê/a di warê idarî de berprisayarî hebe, ew berprisayarî berprisyariyeke mezin e ku, divê di xizmeta hevwelatyan de be. Barzanî got ku, serkeftin û pêşkeşkirina xizmetên baştir bi rîya karên heveş û weke yek tîm tê kirin û daxwaz jî hemû saziyên hikûmetê kir ku, weke yek tîm kar bikin daku, xizmetên baştir

Nêçîrvan Barzanî: Hindî jiyan berdewam be xizmet jî dê berdewam be

pêşkeş bikin.

Serokwezîrê Kurdistanê got:

- Berê hevwelatiyên Kurdistanê di xema asayîş û emniyetê

de bûn û diyartirîn daxwaza wan emniyet bû. Lê nuha ku, emniyet heye û di hemû waran de pêşkeftin çê dibin, tiştekî normal e ku, sewyeya daxwazên hevwelatiyan jî bilnd bibe û daxwaza kar û xizmetên baştir di hemû waran de bikin. Mafê hevwelatiyan e gilî û gazinda ji kîmasiyan bikin. Lê divê wê yekî jî bizanibin ku, zehmete hemû tişt bi hev re bêñ kirin. Saziyên hikûmetê jî divê wê yekê bizanin heta jiyan berdewam be, xizmet jî berdewam dibe.

- Divê em fêdey ji şaşiyên berê

werbigirîn û wan şaşyan çak bikin. Her karekî bê kirin divê bi kalîteyeke baş bê kirin û girinigiyeke mezin bi hûrgîlî û

Di civînê de dîtinê her du serokan yek bûn

Avestakurd – Serokomarê Îraqa Federal Celal Telabanî pêşwaziya Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî kir.

Duhî (12/10/2012) li danê sibê li bajarê Hewlêrê Serokmarê Îraqa Federal Celal Telabanî pêşwaziya Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî kir. Hat zanîn, di hevdîtinê de gotûbê li ser rewşa Îraqê û Herêma Kurdistanê hat kirin. Her weha di civînê de tekez li ser yekîtî û hevkariya di navbera PDK'ê û YNK'ê de hate kirin û behsa girîngiye wê kirin. Hêjayî gotinê ye, der barê mijarên civînê de dîtinê her du serokan yek bûn.

Çalakîyên roja duyemîn a kongreya zanistî

Îro roja sêsemiyê 13.10.2012ê li bajarê Hewlêrê, bi amadebûna Elî Sindî wezîrê pilandanane, Elî Seîd wezîrê xandina bala û lêkolînên zanistî, Sîrwan Baban wezîrê zîraetê û Felah Mistefa berprisê têkeliyên derve, roja duyemîn a kongreya zansitiya cihaniya kurdî dest bi kar û çalakiyên xwe kir. Di destpêka roja duyemîn a kongreyê de, gotara serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Bazanî ji aliye Elî Seîd wezîrê xandina bala û lêkolînên zanistî ve hat xandin.

Nêçîrvan Bazanî di gotara xwe de tekîd li ser van xalan kiribû:

- Piştgirîkirina kongreya zanistiya cihaniya kurdî li Hewlêrê

- Girîngiye bikaranîn û sudwergirtin ji jêhatî û îmkanen kurdên dervey welatî ku. Îro di kongreyê de lêkolîn, şîroveyen zanistî û cihê pêşkeş dîkin û dixwazin ji bo xizmetkirina welatê xwe vegerin Kurdistan

- Warê saxlemyî, zîraet, xwendin û perwerde, tûrîzm, şûnewar, bilinkirina sewyeya hişiyarî û pêşxistina şîyanîn mirovî ku, ji ewlewiyatîn hikûmeta herêma Kurdistanê ne, divê guhertin tê de bêñ kirin ku, baştîrîn xizmetgozarî û bi kalîteyeke baş pêşkeşî hevwelatiyên Kurdistanê bikin

- Deriyêن hikûmeta herêma Kurdistanê ji bo her kesî ku, bixwaze vegere Kurdistanê û xizmeta welatê xwe bike vekirîne. Pişt re wezîrê çandiniyê peyvek pêşkeş kir ş têde behsa girîngiye ware zîraetê kir û ew bi stûneke serkef a aboriya herêma Kurdistanê wesif kir û got:

- Bikaranîna teknik û teknolojiya modern û ksên şareza û pispor di warê çandiniyê de di vê qonaxê de sektora zîraetê gele pêwîstî pê heye

- Ji bona geşepêdan zîraetê, hikûmeta herêma Kurdistanê pêwîstî bi hevkariya sektora taybet heye, ji ber vê yekê wezareta çandiniyê di kar û bernameyen xwe de derfeten baş bo sektora taybet pêktîne daku, besdariyê di geşepêdana çandiniyê û çareserkirina pirsgirêkan de bike.

Di roja duyemîn a kongreya zanistî de ev de:

- Mehdi Berzincî ji welatê Danmarkê, lêkolîneke li ser dermanan û têkeliya dermanan bi aboriya welêt ve pêşkeş kir

- Silêman Sahîbî, lêkolînek li ser avrêjên harêma Kurdistanê di sed-sala 21ê de pêşkeş kir

- Elî Behrom ji welaê Swêdê. Lêkolîneke li ser tecrûbe Çin û Bengiladişê di warê berhemaniña şîr de pêşkeş kir

- Manuel Marturik û Igor Borîzler bi hev re lêkolînek bi navê (Heftiya sipî) pirojeyen pêşxistina bajararan pêşkeş kir

Herwesa lêkolîn li ser xandina bala, jêrxaniya aborî, hikûmeta elektronî û xizmetgozariyên gişî hatin pêşkeş kirin. rojevakurd.com

BDP şewitandina dibistanan qebûl nake

Parlementerên BDPê Onder û Çelik, piştî destpêkirina sala perwerdehî û hînkariyê bûyerên dibitan şewitandinê, bi zimanekî tund rexne kirin.

Li ser idayêن "PKK, li herêmê Rojhilat û Başûr Rojhilatê Anatolyayê dibistanan dişewitîne" li gel bertekên gel, ji BDPê jî bertek hat. Parlementerên BDPê yê Stenbolê Sirri Sureyya Onder û Parlementerê Muşê demir Çelik û Parlementerê Amedê Altan Tan, dibistan şewitandin bi zimanekî tund rexne kirin.

Di vê mijarê de Sirri Sureyya Onder daxuyanî da û got, "Îro ku kî ev zarokana bixîne hedefa

**"SER
HER TIM
ZAROKAN
MEXDUR
DIKE"**

nizanîn û an jî bi nezanînbûna ve tîn, ev dîroka tije êş me hemûyan bi hev re jiya. Em îro jî vê dijîn. Ne pêkan e ku em kesêñ ku naxwazin vê dîrokê bi

Parlementerê Muşê demir Çelik, li meclîsê civîna çapemeniyê lidarxist û wî jî wiha got, "berî her tişti, em perwerdehiya bi zimanê zikmakî diparêzin û ji ber ku

dawî bikin û ku dixwazin ev êşana hîn zêde bikin re tev hereket bikin. Em vê şaşiyê re nabine hevkar."

perwerdehiya bi zimanê zikmakî nayê dayin dibistan şewitandin jî em rast nabînin, ev ne tiştekî mirovahiye. Dibistan, qaâdeyên wezareta perwerdehiya milî bicîh tînin. Molotof avêtin û şewitandin ne tiştekî rast e." Di vê warê de parlementerê Amedê yê BDPê Altan Tan jî wiha daxuyanî da, "Ev bûyerana, ji aliye kê ve bê kirin, şaşîye û bûyerên terorê ne. Berê ji bo hebûna dewletê hin kesan gund dişewitandin û di nav kolanan de mirov dikujtin. Îro jî astengkirina perwerdehiye ne rast e. Ku li ser navê daxwazîyên Kurdan bê kirin jî, bûyerên bi vî rengî teror e."

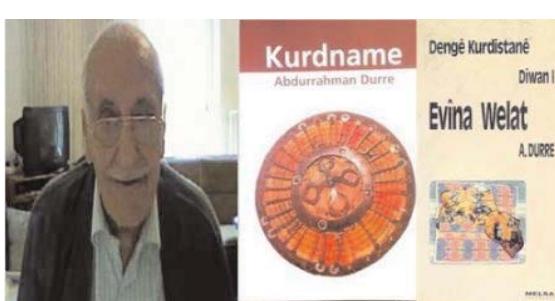
Abdurrahman Durre wefat kir

Damezrînerê Enstituta Kurd a Stenbolê û miftîyê berê û nivîskarê Kurd Abdurrahman Durre wefat kir. Demeke dirêj bû ku Durre, li bajarê Almanya Kolnê tedavî didît.

Nivîskar û damezrînerê Enstituya Kurd a Stenbolê Abdurrahman Durre, li bajarê Almanya Kolnê wefat kir. Ev demeke dirêj bû ku miftîyê berê Durre, li Almanya tedavî didît.

Abdurrahman Durre, di heyama 12ê Îlonê de li dadgehîn leşkerî hat darizandin. Durre, piştî 12ê Îlonê cardin vegeriya peywira miftîtiyê. Di sala 1990 û de, ji aliye rejîmê ve cardin ji ber nêrîn û siyaseta xwe hate darizandin û demekê di girtîgehêن Mûş û Erzinganê de ma.

Abdurrahman Durre, hîn ku wek penaber derneketibû derveyî welêt, di damezrandina Enstituya Kurdî a Stenbolê de jî cîhê xwe girt û heta demekê jî dersên Kurdî li enstitûtê dan. Nivîskar Abdurrahman Durre, di sala 1930 û de, li navçeya Mûşê li Mazgîrtê, li gundê Kêranlixê hatîye dinyayê. Perwerdehiya xwe ji medreseyîn Kurdan girt û temam kir. Piştî medrese qedandinê, di medreseyâ Norşînê de dest bi muderîsiyê kir. Qasî 10 sala li medreseyâ Hasan Paşa ders dan. Dûra li ser navê xwe medrese ava kir û di medreseyâ xwe de dersên Kurdî dan. Di sala 1962 an de li Enquerê bicîh bû. Li wira kete ezmûna Diyanetê û dest bi miftîtiyê kir. Abdurrahman Durre, wê li welatê xwe, li navçeya Mûşê Mazgîrtê were binax kirin.

Ji bo çi dijitiya Barzanî dikan?

Nirxandinek ji rojne-mevanê tirk Adnan Onay

“Hukumeta Tirkîye bi awayekî dixwaze ji bo çareseriya pirsa kurd gavna bavêje. Hinek alî vê hewladana hukumetê dibîne û ji bo neçareseriya vê pirsê berde-wam be tişa tê destê wan

dikan. Ji bo çareseriya pirsa kurd arîkariya Barzanî pêwiste, lê ew aliyên dijê çareseriyyê dijitiya Barzanî dikan.”

Berpîrsê kanal a televizyon-a Kaçkar rojnemevan Adnan Onay di vê derbarê de nirxandinekî dike û dibêje:

Li Tirkîye ji bo çareseriya pirsa kurd arîkariya arzanî gelekî girîng e. Lê hinek alî ji bo ev yek nebê destpêkirine dijitiya Barzanî dikan.

Devjêberdانا PKK-ê ya çekan bi hevkariyek herêmî re derbas dibe. Ew kesen li dijê hukumetê vê dizanin û ji bo vê jî naxwazin tu hevkariyek herêmî pêkwerê û dijitiya vê dikan. Çima em hewcîyê Barzanî? Ji berî vê Kurd bi Tirkan û Tirk jî bi misyona Osmaniyan bi hêz dibin. Dema kurd û tirk bi hevrebin ev dibe delîlek ku tirk varisê Osmaniyan e. Pêwendîya lîderên kurdên Irakê Barzanî û Talabanî di dema Turgut Ezal de destpê kir. Lê piştre ev pêwendî ji holê hate rakirin.

Qada Ezmanî a Suriyê ji balefirê Tirkîye re hate qedexekirin

Ji Suriyê li hemberî balefira Suriyê a rêwiyan daxistina Enqerê birtyareke wek bertek nîşandanê hat. Suriyê, qada xwe a ezmanî ji balefirê Tirkîye re qedexekirin. Ev birtyara wek hemberî helwesta Tirkîye, birtyareke "mutekabîlîyet" tê nirxandin. Ev birtyara Suriyê, işev dikeve meriyetê.

Tê zanîn, 10ê Cotmehê, balefireke Suriyê a rêwiyan (A 320 Airbus), a ku sefera navbera Şam û Moskova dikir, bi hinceta, di kargoya balefirê de çek hene, ji aliyê balefirê şer yên Tirkîye ve daxistin Enqereyê ye.

Ajansa fermî a Suriyê Sana,

Li şemzînan 6 leşkerên Tirk birîndar bûn

Avestakurd – Li navçeya Şemzînan a Colemêrgê pevcûn di navbera gerîlayê HPG'ê û leşkerên artêşa Tirkîye de qewimî.

Li gor çavkaniyê deverê, li bejahiya gundê Baglar û Ruzgarîye pevcûn di navbera gerîlayê HPG'ê û leşkerên artêşa Tirkîye de qewimî. Li gor agahiyê hatin bi destxistin leşkerên Tirkîye derketibûn operasyonê, li dema operasyon berdewam bû pevcûn diqewime û di encam de 6 leşker birîndar dibin.

Balefirê şer yên Tirkîye ber bi sînorê Sûriyê ve firiyan

Avestakurd – Hat zanîn, 2 balefirê şer yên Tirkîye ber bi sînorê Sûriyê ve firiyan.

Li gor Reuters'ê, iro (12/10/2012) piştî danê nîvro, 2 balefirê şer yên Tirkîye ber bi sînorê Sûriyê li nêzî bajarokê Azmarîn ve firiyan. Li gor jêderê bi rojane li vî bajarokî şerekî dijwar di navbera çekdarên Artêşa Azad û leşkerên rejîma Sûriyê de diqewime. Piştî ku iro helikopterên rejîma Sûriyê dest bi bombebarana deverê kirin yekser 2 balefirê şer yên Tirkîye bi aliyê sînor ve firiyan.

Bengî Yıldız hate Meclîsê lê çawa...

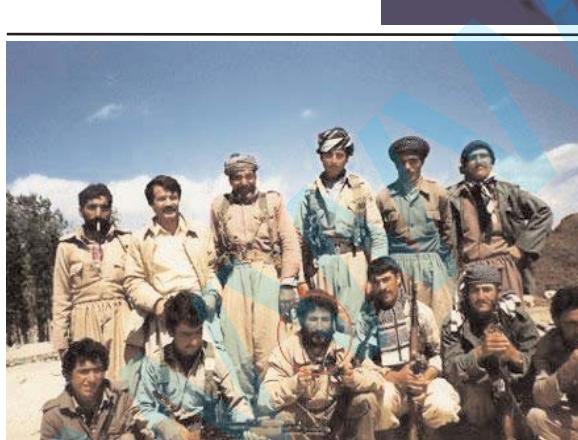
BENGÎ YILDIZ
HATE
MECLISÊ
LÊ ÇAWA?

AVESTA KURD - Parlamente BDP yê Batmanê Bengî Yıldız iro hate meclîsê û besarî xebatên Rûniştina Giştî ya Meclîsê bû. Wek tê zanîn piştî dîmenên beldeya tetîlê ya Bodrumê di navbera Yıldız û BDPe xerab bû. Ji ber vê Yıldız bi BDP'yan re li meclîsê sond jî nexwaribû. Yıldız, di demeke nêz de ji xanîma xwe veqetiya û bi xanîma Denîz Uyana ku tev cîbûn betlanê re zewicû. Ji ber van rûdanî BDPê bi Yıldız re birtyara qerisindina pêwendîyan girtibû. Yıldız giş xebatên BDPê dûr hati-bû xistin. Lê iro besarî xebatên meclîsê bû. Xeber: Miheme

Yekîtiya Ewrûpa hêjayî xelata Nobelê hat dîtin

Avestakurd – Xwedîyê xelata aştiyê ya Nobelê diyar bû. Yekîtiya Ewrûpa hêjayî xelata Nobelê hat dîtin.

İsal (2012) ji bo xelata Nobelê 231 kes weke berendam hatibûn nîşandan. Lê, Yekîtiya Ewrûpa hêjayî Xelata Aştiyê ya Nobelê hat dîtin. Sedema dayîna xelatê bo Yekîtiya Ewrûpayê jî ew bû ku 'piştî şerê 2'yemîn yê

Cehfer Omerî çû ser dilovaniya xwe

Cehfer Omerî Merûf bi Cevo 55 salî xelkê Gündê Xûrxûre navce Silmasê iro Roj Şemî 13/10/12 bi sedema Nexwîşîye wefat kir. Cehfer ji destpêka Şorişa İranê Pêşmergeye Hizbî Demokratî Kurdistan a İranê bû Cehfer yek ji wan pêşmergeye qehreman bû, yê ku hemî temenê xwe Kurdperwer bû û gelê Herîma Silmasê gelek ji hez dikirin. em tu caran xebat û Qaramanîya wî ya ji bîr nakin, Serê gelê me û malbata wî sax be.

Emerîka: Em piştgiriyê didin Tirkîye

Avestakurd – Emerîka der barê sekinandin û lêgerîna balefira Sûriyê ji aliyê hêzên dewleta Tirkîye ve bi awayekî fermî ragi-hand ku ew piştgirîya Tirkîye dikan. Berdevka Wezareta Karê Derve ya Emerîka Victoria Nuland di daxuyaniyeke fermî de ragi-hand ku ew heta dawî li piştgirîya ne û birtyara sekinandin û lêgerîna balefira Sûriyê mafdar dibînin û piştgirîya wê dikan.

Li nêzî sînorê Libnanê Kurdên Efrînê hatin kuştin

Avestakurd – Li nêzî sînorê Libnan-Sûriyê 8 Kurdên Rojavayê Kurdistanê ku xelkê bajarê Efrînê ne hatin kuştin. Duhî (11/10/2012) li dema karwanek rîwî ji Libnanê dihatin Sûriyê, rastî êrîseke çekdarî hatin. Li gor agahiyê hatin bidestxistin, di êrîse de 8 kes hatin kuştin û herî kêm 7 kes birîndar bûn. Hêjayî gotinê ye, Kurdên rastî êrîse hatin karker bûn û hemû jî ji navçeya Şîyê bûn.

Tirkîye Adem Uzun ji Fransa dixwaze

AVESTA KURD - Berpirsiyare bilind yê PKK Adem Uzun ku li Fransa hate girtin, ji aliyê Tirkîye ve tê xwestin. Li ser vê daxwaza Tirkîye PKK ji Tikriyê daxwaz kir ku dev ji siyaseta xwe berde, yan na ewê jî bersiva wan kiryan bidin.

Hefteya derbasbûyî Adem Uzun li kafêteriyayekê li Parîsê hatibû girtin. Adem Uzun yek ji navê gelekî li pêse di diplomasîya PKK de. Her wiha ew endamê Konseya Birêvebir ya KNK ye. avestakurd.net

Preskonfrensa serokwezîrê Kurdistanê

Serokê hikûmeta herêma Kurdistanê îro di preskonfrensekê de çend pirsên giring zalal kirin.

Serokê hikûmeta Kurdistanê di destpêka preskonfrensê de behsa encamên civîna şandeya herêma Kurdistanê digel berpirsên Bexdayê a di warê pirsa neftê de kir û got:

Pêngaveke giring

Herêma Kurdistanê digel hikûmeta Bexdayê gihiştin rîkeftinekê û duhî civata wezîrên hikûmeta Îraqê ew rîkeftin qebûl kir û ûmza kir. Civata wezîrê hikûmeta Kurdistanê jî îro ew rîkeftin ûmza kir. Her çiqas ev pêngava hatiye avêtin hemû pirsgirêkên navbera Hewlêr û Bexdayê çareser nake, lê belê pêngaveke giring û erênî ye.

Me îro civîna civata wezîran hebû, herwek hûn agadar in duhî civata wezîrên hikûmeta Îraqê rîkeftina di ware pirsa neftê û pereyên kompaniyên neftê yên li herêma Kurdistanê kar dikan encam dabû, pesind kir. Me jî îro weke civta wezîrên hikûmeta Kurdistanê civînek saz kir û ew rîkeftin pesind kir. Beriya nuha bi ferma serokatiya civata wezîran komîteyek li Bexdayê pêkhatibû û heftiya borî jî me şandeyek şand Bexdayê. Şandeya herêma Kurdistanê bi serokatiya Dr. Nurî Şawîs cîgirê serokwezîrê Îraqê digel berprisên Bexdayê civiya. Di civînê de Ebdulkérîn Liêbî weîrê neftê yên Îraqê, Dr. Rafî Îsawî wezîrê êkonomiyê, dr. Xeyrula Hesen wezîrê bazırganiyê û dr. Ebdulbasit Tirkî serokê çabdêriya darayî ji teref Îraqê ve amade bûn û ji teref Kurdistanê jî ve dr. Aşitî Hewramî wezîrê samanên xwezayî, birêz Mihemed Ceza ku, nuha cîgirê wezîrê samanên xwezayî ye, dr. Amanc cîgirê serokê dîwana civata wezîran, birêz Sîrwan Baban û dr. Elî Belo rawêjkarê wezîrê samanên xwezayî amade bûn.

Bi a me ev rîkeftinek hatiye kirin pêngaveke û ber bi aqarekî baş ve dice û me karî lihev bikin ku pereyê kompaniyên neftê bê dan, çend xalê din yên giring di rîkeftinê de hene, ez dixwazim li vir wan xalan zelal bikim.

Hikûmeta Îraqê divê ji budceya sala 2012ê 650 milyon dinar bide kompaniyên neftê yên li herêma Kurdistanê kar dikan. Her wesa pêwîstiya me bi 350 milyon dînarên din heye ku di budceya sala 2012ê nehatiye diyar kirin, em hêvîdar in ku, ji budceya sala 2013ê bê eda dan.

Ev pêngaveke yekeme bo çareserkirina wan pirsgirêkên di navbera Hewlêr û Bexdayê de hene. Xaleke din a giring ji wê rîkeftinê eve ku, wek hûn dizanin em hertim gazinda dikan ku hikûmeta Îraqê rojane 700 hezar bermîlan ji rafeneriyan re dişîne, li gor wê rîkeftina digel herêma Kurdistanê heye, pêwîste ji %17 ji wê neftê bo herêma Kurdistanê bê şandin, bi vî awayî divê pişka me 147 hezar bermîl be, lê yaku digihe Kurdistanê gelek

kêmtir e.

Di vê civînê de li ser wê yekê rîkeftin ku her çiqas neft ji rafeneriyan re bê şandin, pişka herêma Kurdistanê jî bê diyar kirin, ango eger rojê 700 hezar bermîl bêş şandin divê pişka herêma Kurdistanê 147 hezar bermîl be, ev jî rîkeftinek beş e.

Li gor rîkeftinê hikûmeta herêma Kurdistanê ku nuha 140 hezar bermîl neftê bo derive dinêre bo 200 hezar bermîl rojê zêde bike.

Em hêvîdar in ku, ev rîkeftin ji bo

xercî jî eşkerene û hikûmeta Kurdistanê bi wezîfeya xwe dizane ku xelk û parlamentoya Kurdistanê ji dahatinî û xerciyan agadar bike. Me gelek car ev meseleye zelal kiriye, lê diyar tu fêde nedaye bi taybetî bo KNN (kanala fermî a tevgera Goranê). Me behsa wê yekê kriye eger hemû kontraktêneftê bêş cîbicîkirin pereyê wan dê bigîhe 4 milyar dolaran. Lê cîbicîkirina wan kontraktan gelek wext jê ra dive, eger hatin cîbicîkirin hingê pere dibe 4 milyar dolar. Tiştê ku heta nuha ji me

serkirina arîşeyan dike, vêça çîma ev meseleye weke meseleyeke şexsî bê hisab kirin? Malikî milkê me zeft nekiriye heta ku kak Mesûd pirsgirêka li ser dirust bike. Serokê Kurdistanê li gor wezîfeya xwe bi cidî ji bo çare-serkirina arîşeyan kar kiriye. Her dema parlamento yan her aliyeq din daxwaza zelalkirinê ji serok bike, ew amadeye bi singeke fireh behsa hemû pirsan bike.

Kompaniyên neftê û lista reşa Şehrîstanî

Kompaniyên neftê baş dizanin her dema ew bêş Kurdistanê, Şehrîstanî dê wan bike di listeya reş de. Ew kop-naiyên neftê yên li herêma Kurdistanê ew qas mezin in ku dikarin bergiriyê ji xwe bikin. Ew biryara karkirinê li Kurdistanê didin û deriyên herêma Kurdistanê jî bo wan kompaniyan vekiriye. Ew siyaseta neftê a li Îraqê tê meşandin siyaseteke faşil e.

Opozisyon diyardeyeke saxlem

Opozisyon û hikûmet hev timam dikan, hebûna opozisyonê li Kurdistanê diyardeyeke saxlem e. opozisyon ew hêz e ku li hember te rawest-aye û mafê wê ye rexneyê bike, ez vê yekê bi normal dizanim. Ez dizanim opozisyon ji bo wê yekê nine ku ji karê min re bêje başe, her ji nave wê diyare ku ew dibêje eve ez hatim ciyê te bigirim, ez jî jê re dibêjim yaku nuha me heye bi dengê miletê kurd me wergirtiye, êkane rêya nehêlana vê desthilatê jî sindoqên dengdanê ne.

Eger me ev rîkeftin digel Bexdayê ûmza nekraya opozisyonê dê bigotaya ewan derfeteke dîrokî ji dest da û hikûmetê rîkeftin encamn neda.

Madeya 140

Madeya 140 û cîbicîkirina wê madeyê ji ewlewîyatê hikûmeta Kurdistanê ye. Ev pîrseke di navbera herêma Kurdistnê û Bexdayê de ev arîse li beşin din yên Îraqê jî heye, texîrkirina cîbicîkirina madeya 140 pîrsê aloztir dike. Em dê xebatê xwe bikin, bi taybetê piştî civînên digel serokmar li ser vê meseleye weke ewlewîyat li ser kar bikin.

Li ser dema rijêma Bassê eyîn pirsgirêk me hebû û heta nuha nehatiye çareserkirin. Sala 1970ê, ji ber ku hînge hikûmeta Îraqê ya lawaz bû, Sedam rîkeftina 11ê adarê digel Xwedajêraî mela Mistefa Barzanî ûmza kir, , sala 1974ê êrîş kir ser Kurdistanê û dema nekarî rû bi rûyê hêza pêşmergeyê şoreşa Kurdistanê bibe sala 1975ê nîva Şetulereb da Îranê û digel şahê Îranê li hev kir û sala 1979ê Sedam ji wê rîkeftinê poşman bû li pêşîya kamereyan ew rîkeftin dirand û şerê 8 salî digel Îranê kir.

Ango eger pirsgirêk li ser esasê xurtbûn û lawazbûnê bêş çareserkirin, hingê Îraqê tu carî xweşiyê nabîne. Eger em bixwazin Îraq bi xweşî bijî divê bi hev re diyalog bikîn pirsgirêkan di berjewendiya hemû Îraqê de çareser bikin.

çareserkirina hemû pirsgirêkên din yên hilawîstî yên weke pirsa neftê, qanûna neft û gaze, dabeşkirina dahatiye neftê û cîbicîkirin madeya 140 a destûra Îraqê be. Hikûmeta herêma Kurdistanê gelek bi cidî ji bo cîbicîkirina medeya 140 dixebite daku, îraqeke xweşîyan û bê arîse li navxwe û digel cîranan bê ava kirin. Ev pîrseke cidî ye û herêma Kurdistanê tekîdê li ser çareserkirina wê li gor mekanîzma destûrê dike.

Pêwîstiya pirsgirêkan bi çareserkirineke esasî heye

Ew arîşeyen navbera Hewlêr û Bexdayê de hene, pîrsên cidî ne û pêwîstiya wan bi çareseriyeke esasî heye, bi awayekî ku di berjewendiya Îraqê de be. Mdeya 140 pirsgirêkeke serekeye di navbera Hewlêr û Bexdayê û divê bê çareserkirin, pîrsa pêşmerge û neft û gaze jî herwesa. Bila em bi geşbînî li vê rîkeftina hatî kirin binêrîn û bêjîn belê ev destpêke û em hêvîdarin arîse bi timamî çareser bibin.

Ez nizanim ka Malikî ber bi diktoriyê ve diçe yan na, lê eger Malikî be yan her kesek din be divê wê yekê bîzanibe ku diyalog rîya êkane ya çareseriya arîşeyan e. Eger me bîvê Îraq digel xwe û cîranan bi xweşî bijî divê me bawerî bi diyalogê hebe.

Dahatiniyê nefta Îraqê

Min beriya nuha jî gotiye û nuha jî tekîd dikim ku, dahatiniyê neftê eşkere ye û dahatiniyê hikûmeta herêma Kurdistanê ye, dahatînî û

re hatiye diyar e ka çewa gehîştiye destê hikûmetê, piroses şefaf e û hemû hatiye dekomentkirin.

Hikûmeta herêma Kurdistanê di çarçoveya destûra Îraqê de kontraktêneftê digel kompaniyan ûmza dike û ew kompaniyên li herêma Kurdistanê kar dikan ji wan mafê destûrî agadar in û baş dizanin ku kontraktêneftê herêma Kurdistanê qanûnî ne.

Herêma Kurdistanê bi diyalogê re ye

Hikûmeta herêma Kurdistanê diyalogê red nake û tu pirsgirêkên şexsî digel Nurî Malikî nîn in. Duhî em çûn Silêmaniye û me bixêrhatina mam Celal kir. Me behsa wê yekê jî kir ka danûstandin çewa carek din dest pê bikin ve. Lê weke prensûp me tu arîşeyen şexsî digel Malikî nebûn, nîn in û nabin jî, pîrsa me pîrsa mîletekî ye ku, daxwaza mafêñ xwe yên destûrî dike, heta mafêm mîletî bidest tê dê her arîse jî dirust bin. Tu pirsgirêkên taybetî di navbera Mesûd Barzanî û Malkî û tu kesek din li vê Kurdistanê digel Malikî nine. Em amadene ji bo çareserkirina pirsgirêkan danûstandina bikin.

Serokê Kurdistanê ji lêpîrsînê nareve

Ez careke din tekîd dikim ku, tu arîşeyen şexsî di navebra kak Mesûd û Malikî de nîn in, lê îsrarbûna kak Mesûd û xebat û tekoşîna van çend mehan a kak Mesûd ji ber wê yekê bû ku dixwaze arîşeyan çareser bike. Cenabê serok gelek piştgiriyê li çare-

Сколько историй у Курдистана?

Если рассматривать Курдистан уже с того периода, когда в 20 веке, вопреки общей закономерности происхождения государств, в целом курдское общество не было трансформировано в государство.

Сегодня находится много скептиков, которые упрекают наших лидеров в том, что они недостаточно освящают современные проблемы понимания сущности и назначения государства Курдистан.

Слышны голоса говорящих, что история курдского этноса до сих пор не определила главного в государствообразующем процессе большого народа.

Одним из итогов первой мировой войны, как известно, стал распад Отоманской империи, в первой мировой войне поделили между собой Ближний Восток серией мандатов Лиги Наций в соответствии с Соглашением Сайкса-Пико от 1916 года. Как заметил по сему поводу УИНСТОН ЧЕРЧИЛЬ, "всякий народ или провинция из тех, что составляли когда-то империю...., заплатили за свою независимость такими страданиями, которые у древних поэтов и богословов считались уделом лишь обречённых на проклятие..."

Бог свидетель, курды 90 лет делали всё, чтобы оставаться в едином Ираке.

Ирак – многонациональная страна. Поэтому для единения сил, ради построения демократического государства, её сегодняшние лидеры и все известные политические деятели просто обязаны найти средство разрешения великой вражды, особенно суннитов и шиитов. И дать наконец-то возможность курдам быть независимыми на своей земле. Послушайте мудрых людей. Маргарет Тэтчер замечала: нестабильность внутренне присуща многонациональным государствам. Они могут существовать лишь в двух случаях. Во-первых, при взаимном уважении населяющих их народов, – государство тогда приобретает форму конфедерации, а во-вторых, при наличии авторитарной центральной власти, способной навязать свою волю.

Второе ИРАК уже проходил при Саддаме Хусейне. И возврата к Саддамовским временам не будет. А вот о первом, сканном МАРГАРЕТ ТЭТЧЕР, необходимо говорить. Конституционное право давно оперирует таким понятием: государство как продукт развития общества и институт регулирования экономических, политических, межклассовых и других отношений объединяет в себе три элемента: форму правления (монархия или республика), форму государственного устройства (унитарная держава, федерация или конфедерация) и государственный режим (демократический, авторитарный, тоталитарный). Иракская Конституция сегодня нацелена на создание новой общности людей на Востоке, без лжи и предательства, умеющих достигать, что называется ценностью жизни человека, и всё это в пределах единого демократического Ирака.

Курдистан всегда был населен многонациональным населением и сегодня на его территории проживают АРАБЫ, ХАЛДЕИ, АССИРИЙЦЫ, ЕВРЕИ, ТУРКМЕНЫ, АРМЯНЕ и, конечно, в своём большинстве, КУРДЫ. И главное, что между ними нет вековой вражды, которая есть у такого большого и мудрого народа – АРАБЫ! Поэтому без единения, без уважения этнических чувств соседей, ради построения, наконец-то, свободного, правового государства Курдистан, его население просто обязано найти средство жить в дружбе и добрососедстве, ради мира, ради детей, чтобы быть всегда сытыми и не болеть. Только доброта и мир населяющих Курдистан народов позволят наконец-то нашему президенту сказать то, что мы так долго ждем от него – Мы страна! Мы свободны! Чтобы поразмышлять далее над ситуацией в Курдистане сегодня, мне хотелось бы

кратко прояснить несколько терминов. Конституционное право издавна оперирует таким понятием, как форма государства, которая объединяет в себе три элемента: Форму правления (монархия или республика), форму государственного устройства (унитарная держава, федерация или конфедерация) и государственный режим (демократический, авторитарный, тоталитарный).

А вот о роли государственного устройства в жизни народа Курдистана мы еще поговорим. Я думаю, что Вам будет интересно. Давайте сразу поймём одно, – сегодня в современном мире все преимущества той или иной формы государственного устройства будут приняты народом только в одном случае – если будут соблюдать права и свободы граждан.

МАСУД БАРЗАНИ сказал: Одной из наших целей является обеспечение свободы личности...

Вот мы и думаем. При каком государственном устройстве завтрашнего Курдистана мы будем формировать устойчивые

нить. Курдистан сегодня получил тот уровень международного признания и поддержки благодаря президенту – М. БАРЗАНИ и заслугам народа. Сам факт, что у Курдистана появилась своя твердая позиция в политической жизни страны – Успех!

Мы смогли изменить себя изнутри, увидев мир происходящим в Курдистане экономическим бумом, и тем высоким уровнем безопасности, который мы имеем. В мире нет щита, за которым Курдистан мог бы спрятаться и расцвести благодаря уходу "иностранных садовников". Новый Курдистанский прагматизм – это подчинение всех направлений внешней политики задаче внутренней модернизации. Мы не государство, но мы осуществляем государственное управление... Мы должны рассчитывать таким образом, чтобы уважать международные законы. И всем курдам необходимо также рассчитывать в отношении Курдистана.

Курдистан-Мергасори (долгий разговор не постороннего человека)

Я – тот курд, которого бросили маленьким ребенком на Арапе (Узбекистан), и который выжил, и назло всем нашел и сам приехал к себе домой. И вот прошло 4 года. Я увидел, страну, о которой Вы еще не знаете, я увидел новый, возродившийся Курдистан. Президент, которого я всей душой люблю, и знаю, что его любят народ за мудрость и тепло, который заставил уважать курдский народ на Среднем и Ближнем Востоке. А какой любовью окружена премьер-министр, который за столь короткий период преобразил страну и столицу, на зависть как врачам, так и друзьям.

О легитимном, работающем в непростых условиях парламенте есть что сказать.

В Курдистане есть оппозиция, и отношение власти к ней строятся исключительно на толерантности, плюрализме и терпимости.

Всем видно, какой путь развития будущего избрал народ Курдистана, – европейские ценности жизни людей – наш завтрашний день. А вот снизу, свобода и демократия, ответственность и обязанность людей, как она понимается? Как она воспринимается? Об этом я хочу сказать.

Большой моей гордостью является народ Курдистана. Какие у него традиции, обычаи, какая культура, язык, так хочется поделиться своей гордостью. Жизнь продолжается, глоток свободы выпит. Но! Иракский Курдистан сегодня живет в условиях экономической блокады со стороны авторитарной центральной власти в Багдаде. И конечно на примере своей семьи хочу отобразить отдельную часть людей, как они жили до 2003 года, и как они живут сейчас. Какие ценности человечества и бытия исповедуют. Постараюсь высказать свое мнение, как велит моя совесть. Простите за стиль, лексику и грамматику.

Курдистан-Мергасори

Прошло четыре года, как я впервые ступил на землю, которая на слуху у мирового сообщества. До 2008 года средства массовой информации писали в основном о курдах Турции, писали в унисон, что у них террористическая деятельность. Я Курд и любая информация о моем народе откладывалась в моем сознании. Энциклопедические данные не отражают всей глубины народа и особенно, когда целый народ разрезали по живому.

Цинично прилепили к другой культуре и в условиях ассимиляции, в оскорбительном тоне все пишут, что это горный народ и их удел пасти скот. И вот я в Курдистане.

56 лет я ждал этой минуты. Тот, кто дал мне жизнь, подарил мне в наследство безграничную любовь к своему отцу. Я ни на одну минуту не терял с ним духовную связь.

И сегодня моим кредо жизни стала честность при любых обстоятельствах, и не дай Бог быть Предателем. Первые

минуты знакомства с землей моих предков, с землей, которая для меня является самой родной, были в международном аэропорте ЭРБИЛЬ.

И тот первый вздох земли Курдистана я храню. Это был январь. З часа ночи. Я жадно разглядывал людей, стоящих в очереди паспортного контроля, я мысленно искал сходства с ними. Мысль о том, что Бог (!) дал мне возможность, перед тем как умереть, увидеть и узнать, где и как погиб мой отец, иметь возможность обнять его могилу, бросала меня в дрожь. Больше ни о чем другом в этот момент я не думал. Для меня Курдистан – это мой отец – Мохамадамин Мирхан Сулейман Мергасори. Это моя совесть. Моя честь. Моя гордость!!!!!! Пройдя зону контроля аэропорта ЭРБИЛЬ, я наконец вышел в зал выхода. Здесь первой для меня неожиданностью стало большое скопление людей, которые, как потом оказалось, встречали меня.

Вы, наверное, спросите, какие же я испытал в этот момент ощущения? Честно! Я думал только об отце. Я знаю только одну любовь – она безгранична, – это мой отец. Да простите меня за мою откровенность. Только эта любовь помогла мне выжить в тяжелейших условиях АРАЛА (я родился в городе Муйнак), только ежедневная, непрерывающаяся духовная связь с отцом помогла мне, сироте, одному в огромном городе ТАШКЕНТЕ, не имеющему там даже знакомых людей, поступить и закончить АКАДЕМИЮ МИНИСТЕРСТВА ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР. И потом, работая на государство, представляя его исполнительную власть, будучи директором полиции, я никогда не забывал, чей я сын, к какому народу я принадлежу; мысленно отец всегда был со мной и при решении сложных задач он помогал своим советом.

Первым из встречающих ко мне подошёл молодой симпатичный человек, представившийся моим родственником, который назвал своё имя – ФИРУША. Он говорил прекрасно на русском и вообще располагал к себе.

Там в аэропорту я впервые увидел и узнал, что у меня есть два старших брата и три родные сестры. Остальные были родственниками и племянниками. И вот мы едим. Автомашины, а это джипы Ланд-Крузер, выезжая с аэропорта проходят досмотр у поста контроля. И дальше мы мчимся по хорошей с асфальтным покрытием дороге по указателю на САЛАХАТДИН.

Кривая цепочка дороги уводила нас всё выше и выше в гору, пока мы не уперлись в большой массив вновь отстроенных 2-х этажных вилл. Не скрываю, роскошность вил меня удивила, но еще больше удивило то, что освещённость улиц и домов была исключительной, везде было чисто, полヒа, во дворах домов видна зелень и я впервые увидел на деревьях апельсины. Теплый январский воздух и тепло близких людей просто опьяняло.

И вот мы въезжаем во двор дома-виллы, как потом я узнал, меня привезли к моему племяннику, где я и прожил первые свои десять дней в Курдистане.

Время было 4 утра.

Первые часы знакомства проходили на первом этаже в красивом зале с камином, который правда и не помнит, когда его последний раз зажигали. В вопросах, с которыми ко мне обращались, было больше недоумения, откуда я вдруг свалился. Что я вообще хочу? Что за слово Муйнак? И где я взял имя Мохамадамин Мирхан Сулейман. Первое, что я им предъявил – это своё свидетельство о рождении, где в графе отца стояло "Мохамадамин Мирхан Сулейман, курд". Второе. Я предъявил свою правую руку и сказал: берите кровь. Третье, я сказал, что «мне от вас ничего не надо, я приехал на могилу своего отца. Только после этого подозрения отпали. И мне дали возможность немного поспать. **Фируша Мохамадамин Мирхан (kurdistan.ru)**

2-ой Всемирный курдский конгресс стартовал в Эрбите

2-ой Всемирный курдский конгресс открылся в Эрбите 11 октября. Его участниками стали сотни экспертов, исследователей, ученых, политиков и практиков из десятков стран мира.

В первый день конгресса участники прошли регистрацию и были приглашены на приветственный ужин в конференц-центре "Saad Abdulla". С приветственной речью к делегатам конгресса обратился президент Курдистана Масуд Барзани.

Пятидневное событие, которое финансируется правительством Курдистана (КРГ), предназначено для объединения зарубежных экспертов и практиков с их коллегами из Курдистана с целью обмена идеями о развитии курдистанского региона. Широкий спектр областей, которые будут освещаться во время работы конгресса, включает здравоохранение и медицинскую науку, сельское хозяйство, высшее образование, экономику, политику, права человека и развитие инфраструктуры.

Более 600 участников принимают участие в работе съезда, большинство из них – представители курдской диаспоры. Старшие должностные лица из регионального правительства Курдистана также участвуют в работе конгресса наряду с дипломатами, учеными и группами гражданского общества.

Предыдущий конгресс состоялся в прошлом году в Роттердаме, Нидерланды. Его результаты были опубликованы научным издательством "NOVA".

Мировая пресса о курдском вопросе

Hurriyet опубликовала статью Мехмет Али Биранда под заголовком «Впечатляющие шаги по курдскому вопросу». «Мы были шокированы, потому что мы не привыкли к этому. Реджеп Гювен, новый начальник полиции Диярбакыра, показал, как он подошел к курдской проблеме в отличие от того момента, когда он начал свою новую работу. Он сказал, что мы должны плакать из-за каждого мертвого мальчика, являются ли он турком или курдом. На самом деле то, что он говорит, является очень правильным и нормальным. Но мы дошли до такой стадии, что даже это нас удивляет», говорит автор.

Турецкий премьер призвал к реформе ООН из-за нерешающейся ситуации в Сирии

Премьер-министр Турции Тайип Эрдоган призвал к реформе Организации Объединенных Наций (ООН) из-за ее неспособности регулировать кризис в Сирии. Об этом он заявил в субботу на Всемирном стамбульском форуме. «Реформа ООН необходима, и эту проблему следует решить. Сегодня происходит то, что говорят пять постоянных членов Совбеза ООН. Сложилась ситуация, при которой они решают судьбу мира», – приводит РИА Новости слова Эрдогана. По его словам, ООН не вмешался в человеческую драму в Сирии, которая продолжается там уже 20 месяцев. За это время в стране погибли 30 тысяч человек, более 250 тысяч покинули Сирию.

Махмуд Осман: Курдистан должен знать об иракских сделках по покупке оружия

Независимый депутат курдского альянса д-р Махмуд Осман заявил в воскресенье, что «Курдистан не будет иметь возражений против сделок по покупке оружия Ираком при условии, что курдский регион будет проинформирован правительством о всех деталях таких сделок».

Осман сообщил агентству «Асват аль-Ирак», что «любая сделка между правительством Ирака и другими странами, Россией или Америкой, является естественной, поскольку вооружает иракские силы».

«Но наша единственная критика состоит в том, что курдский регион не знает их детали», подчеркнул он.

Премьер-министр Ирака Нури аль-Малики покинул Багдад в понедельник, отправившись в Россию в ответ на приглашение президента Владимира Путина, с тем, что бы прове-

сти переговоры с официальными лицами России по поводу расширения двусторонних отношений в экономической, торговой и оборонной областях.

Иракский представитель правительства Али аль-Даббаг заявил на прошлой неделе, что

министра торговли, руководителя Национального управления по инвестициям и глав парламента по внешнеполитическим отношениям и комитетов безопасности», говорится в официальном заявлении. После визита в Россию делегация должна отправиться в Чешскую Республику.

Курдский депутат Шван Мохаммед Таха заявил, что «Ирак прибег к услугам России после того, как США и НАТО поставили условия поставки своего оружия, заключающиеся в том, что Ирак не должен использовать его против своего народа и не будет применять его в целях нападения». Курдский региона выразил свою озабоченность по поводу вооружения иракских сил тяжелым наступательным оружием, припомнив предыдущие попытки бывшего режима Саддама Хусейна уничтожить курдов.

[kurdistan.ru](#)

визит аль-Малики в Россию должен способствовать иракской попытке заключить сделку по покупке российского оружия.

«Делегация, сопровождающая премьера, включает министра обороны, министра иностранных дел, министра нефти,

Покупка 28 учебно-боевых самолетов на \$1 млрд

Правительство Ирака в пятницу договорилось с властями Чехии о закупке 28 учебно-боевых самолетов L-159 на сумму в один миллиард долларов, сообщает Чешское информационное агентство ЧТК со ссылкой на заявление министра обороны Чехии Александра Вондры.

«Чехия договорилась с Ираком о поставке 28 самолетов L-159 в двухместной версии», – сказал Вондра, отметив, что в Ирак будут поставлены 24 новых самолета и 4 самолета, которые в данный момент принадлежат министерству оборо-

ны Чехии. Министр также сообщил, что чешские специалисты будут обучать иракских пилотов. Речь идет о легких

многоцелевых самолетах L-159 ALCA (Advanced Light Combat Aircraft), которые производятся чешской фирмой Aero

многоцелевых самолетах L-159 ALCA (Advanced Light Combat Aircraft), которые производятся чешской фирмой Aero

тического единства. Рисунок внизу можете посмотреть. Основной характеристикой курдского флага пылающим золотым солнцем эмблемой в центре, который является древним религиозным и культурным

символом среди курдов и ассоциируется с огнем в представлении мудрости в зороастризме. Солнечный диск герба имеет 21 луч, равных по размеру и форме. № 21 имеет важное значение в древней Яздани религиозных традиций курдов.

Символика цвета:

Красный цвет символизирует кровь мучеников Курдистана и продолжение борьбы за свободу и достоинство Курдистана и ее народа.

Зелёный выражает красоту и пейзажей Курдистана.

Белый выражает мир и равенство.

Желтый представляет источник жизни и света народа.

Язданизм — условное название группы религиозных течений, распространенных среди курдов. Включает алевизм, ахл-и хакк (али-иляхи) и езидизм. Предполагается, что язданизм был основной религией курдов до их обращения в ислам в течение X-XVI веков. В процессе этого он испытал значительное влияние ислама и сейчас большинство его приверженцев формально считаются мусульманами, а сами течения — направлениями в шиизме.

[rukmedia.co](#)

Президент России Владимир Путин отложил визит в Анкару, который должен был начаться 14 октября. Стало быть, не состоится заседание Совета турецко-российского стратегического сотрудничества на высшем уровне, которое должно было открыться в этот день. Таков ответ Москвы на все более опасное развитие военно-политической ситуации на сирийско-турецкой границе.

Последней каплей, переполнившей чашу терпения Кремля, стал случившийся в среду, 10 октября, инцидент с сирийским авиалайнером, выполнившим рейс Москва-Дамаск. На его борту находились 35 пассажиров, половина из которых - наши сограждане. Самолет был перехвачен парой турецких истребителей F-16 и принужден к посадке в аэропорту Анкары. Там пассажиров отправили в здание аэровокзала, а местный спецназ занялся обыском лайнера.

Турецкие власти долго тянули с объяснением своих действий. Потом министр иностранных дел Турции Ахмет Давутоглу заявил, что накануне вылета борта из аэропорта Внуково якобы получены данные, что на самолете находится «негражданский» груз. Какой именно? Иностранные СМИ через несколько часов распространили сообщения, будто бы на борту A-320 турками обнаружены запчасти к армейским радиостанциям, а также некий «предмет, который рассматривается в качестве части ракеты». Телеканал CNN Türk утверждает, что находка является «частью оружейной системы». Лишь после конфискации находок турки разрешили экипажу лайнера продолжить путь в Дамаск.

Правду ли говорят в Анкаре - не столь важно. Россия давно и прочно сотрудничает с Сирией в области торговли оружием

Сирийские курды принимают арабов, спасающихся от насилия в курдских районах страны. Об этом рассказывает курдская газета "Rudaw".

"Мы приветствуем любого, у кого нет оружия, в наших селах и городах", говорит Хаджи-Рашид, представитель TEV-DEM в Соединенном Королевстве - организации, связанной с Партией демократического союза (PYD). "Мы ...против массового убийства арабов и всех людей сирийским режимом. Мы выступаем против всех убийств. Они рады жить здесь, потому что на данный момент (этот регион) является мирным..." Абд-аль-Баки Юсуф, ведущая фигура в партии Курдский Союз, основанной в Иракском Курдистане, сказал, что наблюдается массовая миграция из арабских суннитских районов в курдские районы Сирии, "потому что они являются более безопасными, чем другие города, которые находятся под ежедневным прицелом с воздуха и подвергаются артиллерийским обстрелам режима Башара аль-Асада".

Но Юсуф указывает и на проблемы. "Эта ситуация, к сожалению, привела к экономическому кризису в курдских районах Сирии, поскольку цены товаров достигли своего пика, а продукты питания становятся все более редкими. Цена на газовый баллон бутана выросла до 60 сирийских фунтов, а баррель дизельной

Близкий Восток на грани войны, в которой победят курды

и никакими санкциями в этом отношении не ограничена. Лишь в минувшем январе «Рособоронэкспорт» подписал с сирийцами контракт на поставку 36 учебно-боевых самолетов Як-130. Еще раньше мы обязались поставить в эту страну фронтовые истребители МиГ-29 и самоходные ракетно-пушечные комплексы «Панцирь-С1». Выгодные для

таким поводом могут стать случившиеся в последние дни разрывы одиночных артиллерийских снарядов, прилетевших на турецкую землю с территории Сирии. Тем более, что на днях один из таких обстрелов унес жизни пятерых местных крестьян в приграничной деревне Акчакале. Турецкий премьер Реджеп Тайип Эрдоган в минувшее воскресенье обвинил в

новое вторжение в Сирию до победного конца, режим Башара Асада, и без того неспособный покончить с мятежниками из так называемой «Свободной сирийской армии», оказался бы на грани катастрофы. Не секрет: вооруженные силы Турции - одни из самых сильных в НАТО. И даже помочь союзников по Североатлантическому альянсу при таком обороте событий им не понадобится - сами управятся.

Вот только похоже, что демонстративная решимость новоявленных янычар адресована вовсе не Асаду. Чтобы понять - кому? - надо учесть одно важное обстоятельство. Еще минувшим летом сирийская армия, завязшая в боях с мятежниками и иностранными наемниками, получающими постоянную подпитку деньгами и вооружением как раз с турецкой земли, вынуждена была покинуть пять провинций на границе с этой страной.

Увы, для Анкары стало только хуже. Потому что провинции эти заселены, в основном сирийскими курдами. Те не замедлили воспользоваться благоприятной для них военно-политической ситуацией. По информации Kurdistan.ru, недавно курды Сирии объявили о провозглашении на территории страны «Западного Курдистана» со столицей в городе Африн. Речь пока не идет о выходе этих территорий из подчинения Дамаска. Пока - это только автономия.

Но примечательно, что сирийское руководство как-то не слишком обеспокоено возможновением у себя под боком нового очага сепаратизма. Почему? Да потому, что глав-

ным проигравшим в таком случае оказывается как раз Анкара. Для турков нет ничего страшнее, чем создание курдами хоть где-либо подобия собственной государственности. Поколения курдов десятилетиями живут мечтой о «Великом Курдистане». Борются за нее, в том числе и с оружием в руках. Турецкая армия проводит операции против курдских повстанцев даже на территории Ирака. Потому что в самой Турции этнический состав таков: из 74-миллионного населения 20 миллионов - курды (в Сирии - 3 миллиона, в Ираке до 7 миллионов, в Иране - свыше 11 миллионов). Едва ли не каждый третий в Турции - курд! Поэтому создание «Великого Курдистана» - кратчайший путь к развалу этой страны.

Многие эксперты не исключают, что провозглашение курдской автономии на севере Сирии - это по-восточному коварный, но мудрый ход Башара Асада. Больнее ударить по интересам поддерживающей мятежников Турции ему просто нечем. И если Эрдоган и решится на вторжение - послать своих солдат дальше северных сирийских провинций не станет.

Но вот решится ли? Реакция самих курдов на военные приготовления Анкары не заставила себя ждать. Лидеры Рабочей партии Курдистана заявили, что в случае вторжения турецких войск в Сирию «весь Курдистан превратится в зону боевых действий». Весь Курдистан - это от Сирии до Ирана. Турция окажется как раз посередине кипящего и набитого оружием котла. Мало никому не покажется.

svpressa.ru

нашей страны соглашения придется выполнять, нравится кому-то это или нет.

В этих условиях почему бы нам не отправить туда же партию военного снаряжения и попутным сирийским бортом? Да и вряд ли небольшая партия армейских радиостанций и запчастей к ракетному комплексу, если их действительно нашли турецкие спецназовцы на борту «Эрбаса», способны столь существенно укрепить мощь сирийских войск, чтобы стоило затевать громкий дипломатический скандал с Москвой на уровне президентов. А вот если инцидент рассматривать в контексте последних событий на сирийско-турецкой границе, то очень похоже, что Турция везде и всюду активно ищет повод для военного вторжения в Сирию.

Еще недавно казалось, что

этих обстрелах армию сирийского лидера Башара Асада и пригрозил скорой войной.

Решимость официальной Анкары тут же получила наглядное доказательство. В начале текущей недели на авиабазу в Диярбакыре вблизи сирийской границы дополнительно переброшены 25 истребителей F-16 BBC Турции. Двумя днями ранее турецкие ВМС отправили к сирийским берегам отряд из семи боевых кораблей с подразделением спецназа и морской пехотой на борту. Наконец, в четверг, 11 октября, в повышенную боевую готовность приведены все вооруженные силы Турции. Когда происходят такие военные приготовления, до начала большой войны в любом регионе не обычно - считанные часы.

Эксперты уверены: если бы Турция решилась на сухопут-

Сирийские курды принимают арабских беженцев

нефти вырос с 7000 до 20000 сирийских фунтов. Кризис идет от плохого к худшему". Кава Рашид, пресс-секретарь Сирийского движения Курдистана, новой курдской молодежной группы, говорит, что курды, жившие в арабских городах, переехали в преимущественно курдские районы. "Они потеряли свои дома в Идлибе и Дамаске, и теперь им прихо-

ческий долг - приветствовать их. Это человеческая обязанность - защищать мир и демократию".

Кадар Шейхмус, курд из Алеппо, говорит, что арабов приветствуют на курдской территории только "в качестве гостей". "В моем собственном районе насчитывается около пяти семей, живущих в одном доме, в четырех комнатах. Это приводит

к большим проблемам. Уже тысячи беженцев живут в Камышлы, и это иногда создает напряженность", говорит он. Томас Макги, исследователь, специализирующийся на курдах Сирии, подтверждает, что курды помогают перемещенным арабским семьям. "Я знаю курдов, которые пытаются найти жилье для перемещенных арабских семей... Но они говорят, что не могут удовлетворить спрос. Люди спят в школах". Курды, с которыми говорил Макги, рассказали ему, что, если у них не будет достаточно ресурсов, чтобы поделиться с перемещенными арабами, возникнут проблемы. "Многие люди, с которыми я говорил, утверждают, что это является одной из наиболее актуальных проблем в курдском регионе", сказал он. Курдский правозащитник Азад Девани говорит, что международные гуманитарные организа-

дятся останавливаться у знакомых и родственников. Контрольно-пропускные пункты PYD позволяют беженцам приехать, но не пропускают радикальные группы".

По данным зарубежного представителя PYD, Алана Симо, его группа помогает не только курдам бежать в курдские районы, но и арабам. "Это наш челове-

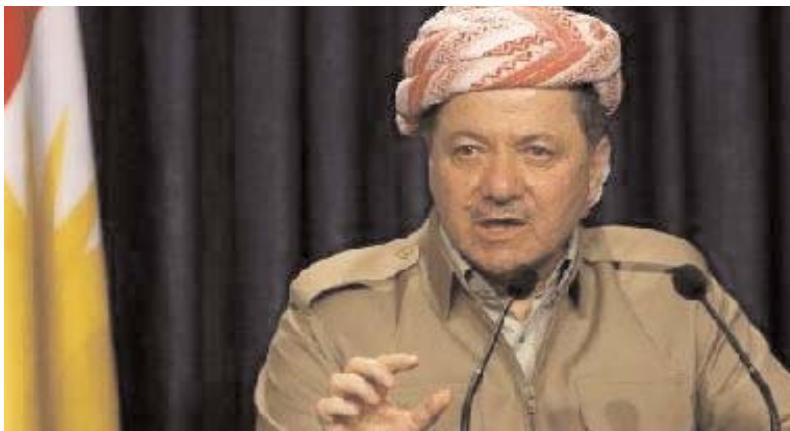
ции должны помочь беженцам в курдских районах. Он призвал сирийских курдов создать комитет для решения этого вопроса.

"Было бы разумно для курдов обратиться к международным организациям, чтобы те поддержали их, и создали свои представительства в курдских районах", говорит он. Удар бомбы по офису безопасности в Камышлы 30 сентября вызвал опасения, что насилие распространится и на курдские районы. Координационное бюро Курдской молодежи в Дереке выпустило заявление, осуждающее бомбардировки. "Мы повторяем наш призыв о необходимости поддержания безопасности в городе Камышлы и других курдских городах, которые стали убежищем для наших братьев, перемещенных из пострадавших районов", говорит в нем. Курдское движение молодежи также выпустило заявление, осуждающее нападение, и призвало вооруженную сирийскую оппозицию держаться подальше от курдских районов. "Режим падет, если мы возьмемся за оружие? Разве не достаточно того, что мы приняли наших братьев из Дейр-эз-Зора, Хомса и других сирийских городов? Вы хотите их вытеснить и уничтожить в остальных городах?"

kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 40 (188) 15 - 21 Октября 2012 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Барзани: Мы должны доверять себе, чтобы строить наше будущее

Выступая на Втором Все-мирном курдском Конгрессе перед более чем 600 его участниками и гостями, президент Масуд Барзани сказал: "Сегодня Курдистан зависит от всех нас. Мы, курды должны доверять себе и строить свое будущее".

Как мы уже сообщали, 2-й Всемирный курдский Конгресс, финансируемый региональным правительством Курдистана, начался в курдской столице Эрбилье 11 октября 2012 года. Более 600 ученых, экспертов, политиков, исследователей и практиков из четырех континентов приняли участие в его работе. Иностранные дипломатические представители в Курдистане также стали участниками этого события. Конгресс был официально открыт курдским национальным гимном "Ez Reqip".

Открывая конгресс, президент Барзани сказал: "Я рад видеть здесь многих курдских ученых и экспертов из различных областей. Но также отрадно видеть, как много курдских друзей прибыли сюда из разных уголков мира и из соседних стран".

Курдский президент ска-

зал: "Мы добились свободного Курдистана и столь многих позитивных событий в последние 10-15 лет в результате нашей длительной борьбы, страданий и многих человеческих жертв. Сейчас Курдистану необходимы знания и опыт во всех областях разработки и обеспечения будущего региона. Курдистан зависит от всех нас сегодня. Мы должны доверять себе и строить свое будущее. Мы должны создать сильную инфраструктуру. Вы нужны нам, нам нужна наука и нам нужны ваши критические голоса. Желаю съезду больших успехов".

Президент также высказался по поводу проблем курдов из других частей Курдистана. "Сегодня мы должны также использовать иные методы, чем военная борьба, чтобы получить наши основные права", сказал Барзани.

Министр Мустафа, выступая с обращением к участникам Конгресса, подчеркнул, что Региональное правительство Курдистана рассчитывает на более тесное сотрудничество с ними в ближайшем будущем для больших проектов. "Это только начало. Нам нужна

ваша конструктивная критика", сказал министр Фалах.

Сессии, которые прошли первыми, объединили три основные темы: наука и здравоохранение, профилактическое здравоохранение и поощрение курдской диаспоры и миграции.

На заседаниях присутствовали такие видные специалисты медицины и исследований, как д-р Ранг Нури Шавейс (Курдистан / Великобритания), профессор Наузад Салех (Швеция), Седдих Зарза (Австрия), Кадир Хасан (Великобритания), Алан Фотухи (Швеция), Адиба Иса (Дания).

Они подчеркнули необходимость пересмотра системы здравоохранения Курдистана и внедрения запланированных реформ здравоохранения, которые сделают систему доступной для всего населения. Сотрудничество между политиками и учеными имеет важное значение для развития высоких стандартов медицинских учреждений и предотвращения заболеваний, резюмировали участники. В работе второй сессии, посвященной профилактике здоровья, приняли участие Мариан Бейкер (Дания), Дейари Фрайдун Кадер (Великобритания), Джамал Маруф (Курдистан / Великобритания), Ризгар Барзани (Великобритания), Коестан Гадан (Норвегия), Наби Фатахи (Швеция).

Последнее заседание было посвящено проблемам курдской диаспоры и миграции. Среди выступающих были Халид Кайяти (Швеция), Хоссейн Агапури (Новая Зеландия), Барзу Элиасси (Швеция), Фатима Анамаги (Дания), Ахмет Хамди Аккайя (Бельгия).

Следующие несколько дней работы Конгресса будут посвящены дискуссиям о сельском хозяйстве, образовании, истории и экономике.

kurdistan.ru

ТӘSİSCİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbrayılov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

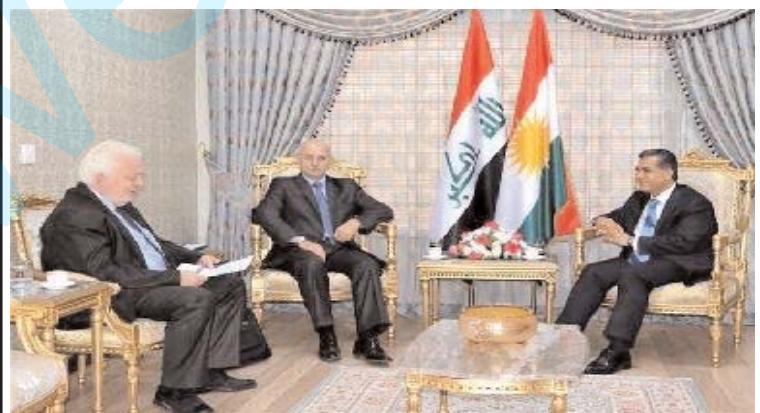
ПОСЛЕДНЯЯ страница

Министр Фалах Мустафа принял нового посла Польши в Ираке

Новый посол Польши в Ираке, г-н Лех Стефаняк, посетил Курдистан 10 октября для контроля работы польского консульства в Эрбите.

Посол Стефаняк является отставным генерал-майором польской армии. Он недавно прибыл, чтобы приступить к работе в посольстве Польши в Багдаде.

"Я очень рад посетить Курдистан, поскольку это мой первый визит. Во время наших встреч мы затронули недавние визиты в Польшу, и обсудили технические элементы нашего консульства", сказал посол Стефаняк, добавив, что он был приятно удивлен обстановкой в области безопасности в Курдистане и повышенным интересом со стороны курдских бизнесменов к Польше. Министр Мустафа приветствовал посла и выразил готовность КРГ помочь сделать его миссию плодотворной. "Мы стремимся к укреплению наших связей с Польшей и планируем далее опираться на многие инициативы,

которые мы уже начали", сказал он. "Мы изучаем способы извлечения выгоды из польских ноу-хау, особенно в области туризма, банковского дела, научных исследований и медицины", добавил министр. Польша открыла свое консульство в Эрбите в июне этого года, и посол Стефаняк выразил надежду на то, что офис будет иметь возможность начать выдачу виз в начале 2013 года. Во время встречи стороны также обсудили недавнее соглашение с польскими университетами по присоединению их к Программе повышения человеческого потенциала КРГ (HCDP), а также недавние официальные делегации из Курдистана в Польшу. Посла сопровождал его советник, г-н Ежи Зелиński.

Секретное соглашение по Западному Курдистану

Голос Курдистана заявил, что Турция, США, Израилем и некоторыми курдскими группами втайной встрече в городе Эрбиль 2 сентября согласились предоставить финансовую и военную помощь для создания федерального правительства в Сирии. Они также договорились о строительстве нескольких военных аэропортов в западном (Сирийском) Курдистане и оказание поддержки Турции в борьбе против правительства Башара аль-Асада. А так же ослабление роли Партии демократического союза в Западном Курдистане, которую считают сторонником РПК.

Данное соглашение направлена против Курдского единства и аналогично Иракского Курдистана хотят в Западном Курдистане создать гражданскую войну.

ПСКмедиа.

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində üyğulub səhifələnib və "Bəxtiyar-4" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: diplomat_gazeti@box.az

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû 40, soqaq

S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Adres: Bakı 40, ulica S.Mehmandarov

dom 25, kv.-17